FOTOREPORTAJ: Ultimii mineri/~~TELE~~MUNCĂ. Înapoi la birou

ROMÂNIA
Newsweek®

ANUL 4 ■ NUMĂRUL 120
■ PREȚ: 14,90 LEI ■ 21.05-3.06.2021

Copiii pandemiei

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

Școala românească s-a adaptat greu la noile condiții impuse de pandemie, cu efecte importante asupra elevilor. Copiii revin în clase, dar cu multe spaime privind COVID-19. Și multe incertitudini legate de vaccinare.

BIBLIOTECA ALEPH

21120
5 948494 000029

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

Newsweek ROMÂNIA

21.05-3.06.2021 _ ANUL 4 _ NR.120

Apare bilunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 4 iunie 2021

SUMAR

Periscop

06 **Susținere**
Bisericile ortodoxe și vaccinarea

Opinii

10 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Conflictul israeliano-palestinian, un război fără eroi

11 PETRE BĂDICĂ
Școala în vremea pandemiei

Dosar

12 **Educație**
Copiii pandemiei

14 Școala și în vremea COVID-19. La sate și orașe

17 Pandemia, „o șansă" pentru școala online

18 Și copiii se vaccinează, nu-i așa?

20 La cine e decizia vaccinării

Periscop

22 **Radionav**
România refuză semnalele SOS de pe mare

26 **Jocuri**
Vlădică, agentul dublu de la Apărare

28 **Alegeri în Moldova**
Drumul Maiei Sandu spre victorie

Internațional

30 **Pericol**
Germania are o problemă cu extremismul

32 **NATO**
Un mesaj pentru Rusia: Occidentul e aici

Fotoreportaj

34 Condamnații ultimelor cariere de cărbune

Magazin

44 ~~Tele~~
Muncă

52 **Film**
Sunt la fel ca noi

57 **Tehnologie**
Printarea 3D, o nouă provocare în domeniul construcțiilor

58 Pandemia, producția auto și efervescența second-hand

60 **Sport**
Stadionul Arcul de Triumf, lăsat de izbeliște de Eduard Novak

Calendar

62 Căderea Constantinopolului

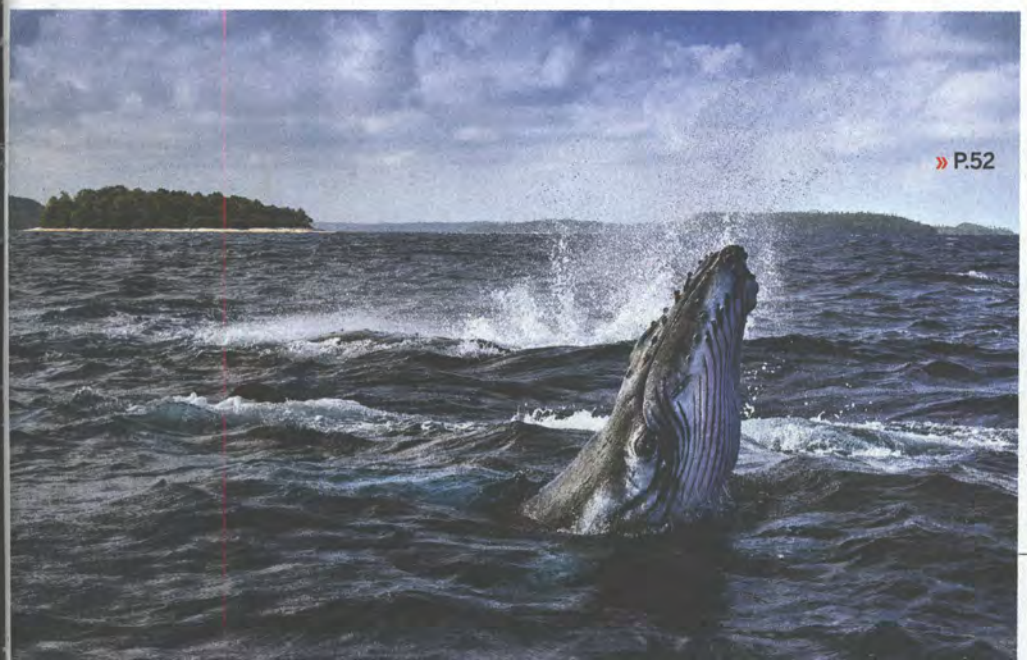

» P.52

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Adina Mutăr
Editor _ Răzvan Scăești eanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Contributori _ Cristian Diaconescu, Iulian Fota, Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

SDEROT, ISRAEL

Atac și contra atac

Scutul israelian „Domul de fier" interceptează rachetele trase din Gaza către Tel Aviv și alte orașe, pe 13 mai. Hamas a tras peste 2.000 de rachete spre Israel.

FOTO: ILIA YEFIMOVICH/DPA GETTY IMAGES

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Maratonul vaccinării

Peste 20.000 de persoane s-au vaccinat între 8 și 10 mai, la maratonul vaccinării anti COVID-19, organizat în Capitală. S-au vaccinat 5 oameni pe minut.

FOTO: INQUAM PHOTOS/OCTAV GANEA

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

40 de ani și un zbor

S-au împlinit 40 de ani de la momentul când Dumitru Prunariu a devenit primul și, până acum, singurul român care a zburat în spațiu.

FOTO: INQUAM PHOTOS / ILONA ANDREI

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Relaxare și operă

Spectatorii au revenit în sală, în condiții speciale, la București și în restul țării. Momentul a fost marcat de Opera Națională din Capitală pe 12 mai.

FOTO: INQUAM PHOTOS / ȘTEFAN CONSTANTIN

ȘTIINȚĂ ȘI CREDINȚĂ
Un doctor administrează o doză de vaccin AstraZeneca la Biserica Catolică a Duhului Sfânt din Parohia Babakan din zona Canggu din Bali, Indonezia

RADIONAV
România refuză semnalele SOS de pe mare » P.22

SUSȚINERE

Bisericile ortodoxe și vaccinarea

Pandemia a pus bisericile ortodoxe în fața unei situații inedite: cum să reacționeze în fața restricțiilor – de la închiderea bisericilor, la purtarea măștii - și, mai ales, la noile vaccinuri anti-COVID-19.

ÎN UNELE ȚĂRI MAJORITAR ORTODOXE, ȘEFII BISERICII au cooperat exemplar cu statul. Aceștia s-au vaccinat printre primii și au mediatizat acțiunea. La polul opus, în unele state desprinse de URSS după 1990, capii bisericii ortodoxe au respins vaccinul, uneori contribuind activ la lansarea unor teorii conspiraționiste.

În Serbia, deși coronavirusul a ucis un patriarh și mai mulți episcopi, atitudinea față de vaccinare a rămas distantă: abia în martie 2021, episcopul-vicar Ștefan a îndemnat credincioșii să se vaccineze.

În România, după o perioadă în care păstrat distanța față de efortul de vaccinare în masă, conducerea Bisericii Ortodoxe a început să dea semnale – unele discrete, adresate celor foarte atenți la nuanțe – că sprijină această campanie.

Patriarhul Bartolomeu, vaccinare publică

Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, Arhiepiscopul Constantinopolului – Noua Romă, a acceptat să se vaccineze public, pentru a fi un exemplu pentru credincioși, încă din 27 ianuarie.

După vaccinare, într-un comunicat al Patriarhiei Ecumenice se afirma: „Sanctitatea Sa își dorește ca tot mai mulți oameni să fie vaccinați pentru a eradica virusul mortal".

„Este inacceptabil, în fața atâtor victime și a atât de multă durere, să ai oameni care neagă realitatea pandemiei, care o consideră o fabricație a «diverselor cercuri»".

Este și mai provocator atunci când astfel de opinii sunt exprimate de creștini, adesea de către clerici, care se autoproclamă a fi apărători ai unui Dumnezeu al lor. Noul Testament afirmă că oricine nu iubește pe om, nu poate să-l iubească pe Dumnezeu", a spus patriarhul Bartolomeu.

Patriarhul Constantinopolului este considerat liderul spiritual al creștinilor ortodocși. Actualul patriarh a intrat în conflict direct cu Biserica Ortodoxă Rusă când a recunoscut autocefalia Bisericii Ortodoxe Ucrainene, în 2018.

Ierarhii greci, alături de stat

Încă din 28 decembrie 2020, un înalt prelat al bisericii din Grecia, Mitropolitul Hierotheos Vlachos din Nafpaktos, s-a vaccinat public. „Vaccinurile stimulează sistemul imunitar al organismului pentru a combate virusurile. Am fost și eu vaccinat, pentru că altfel probabil că nu aș fi în viață. În fiecare an sunt vaccinat antigripal. Voi fi vaccinat cu noul vaccin după aprobările organizațiilor competente și decizia Sfântului Sinod și sugestiile medicilor mei curanți", a declarat mitropolitul. În primăvara lui 2020, un personaj care, pe de o parte, era strâns legat de biserica ortodoxă, iar pe de altă parte era excelent pregătit, a fost plasat de guvernul grec în prima linie a bătăliei cu coronavirusul. Sotiris Tsiodras, cel care conduce echipa științifică a executivului de la Atena, este de profesie medic și are un doctorat la Harvard. Pe de altă parte, Tsiodras este un familist convins: căsătorit, are șapte copii și cântă în corul bisericii comunității sale, întrucât îi plac imnurile bizantine.

Pe de altă parte, mitropolitul Serafim al Pireului a susținut că vaccinul anti-COVID-19 este produs din embrionii unor fetuși morți. Procuratura greacă locală a anunțat că va declanșa o anchetă în legătură cu aceste declarații.

Cipru, sprijin total restricții

Arhiepiscopul Chrysostomos, capul Bisericii Ortodoxe din Cipru, a fost vaccinat încă din 29 decembrie împotriva COVID-19. Vorbind jurnaliștilor,

DE
MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Foto PUTU SAYOGA/BLOOMBERG VIA GETTY IMAGES

arhiepiscopul a mulțumit oamenilor de știință care au inventat vaccinul care îi va ajuta pe oameni să obțină anticorpi pentru a face față COVID-19.

„Nu mi-a fost frică și aș dori să mulțumesc cercetătorilor care au inventat acest vaccin pentru a ajuta oamenii să obțină anticorpi și să combată pandemia", a declarat el.

Încă de la 1 decembrie 2020, această biserică avea un mesaj ferm: „Biserica Ciprului este pentru vaccinare și protocoalele medicale, respingând, totodată, unanim, teoriile conspirației privind vaccinarea și existența virusului".

Un comunicat insista pe respectarea recomandărilor autorităților sanitare. „Biserica recomandă viguros aceasta. Ne restrângem libertatea și drepturile, chiar și în ceea ce privește participarea la biserică, voluntar, astfel încât să ne protejăm atât pe noi cât și pe semenii noștri și, astfel, să putem ieși din restricții cât mai curând", cerea arhiepiscopul Chrysostomos.

Biserica rusă, aliniată cu Putin

Patriarhul Chiril I al Rusiei s-a vaccinat în martie, cu un vaccin „domestic" – probabil Sputnik V. Anunțul oficial a fost făcut abia la 13 aprilie.

Mitropolitul Ilarion, președintele Departamentului de relații externe al Patriarhiei Ruse, a anunțat în ianuarie 2020 că s-a vaccinat.

„Eu am făcut acest vaccin încă de la sfârșitul lunii august, când vaccinul nu a fost nici măcar certificat definitiv, ci se afla în stadiul de testare (...) Cred că cu cât vom reuși să vaccinăm mai repede și cât mai mulți oameni, cu atât mai repede vom învinge acest flagel teribil. Cred că în acest moment nu există nicio alternativă la vaccinurile pe care le avem.

Prin urmare, recomand tuturor celor care pot și care nu au contraindicații să se vaccineze împotriva coronavirusului", a menționat mitropolitul Ilarion, la postul Russia 24.

În iulie 2020, Biserica Ortodoxă Rusă a intrat în confruntare directă cu un călugăr extrem de popular, părintele Serghei, care nega existența virusului. Nikolai Romanov, fost polițist în URSS, condamnat la 13 ani de pușcărie pentru jaf armat, s-a călugărit sub numele de Serghei și a devenit celebru pentru eforturile sale de a deschide noi biserici în Rusia.

În vara lui 2020, Biserica Ortodoxă Rusă nu a reușit să-l evacueze din biserica pe care o controla, în Ural, și unde era apărat de susținătorii săi. Abia în decembrie 2020, călugărul conspiraționist și negaționist a fost arestat de poliție și dus la Moscova.

Georgienii refuză „propaganda" pro-vaccin

Biserica Ortodoxă a Georgiei a refuzat să susțină campania de vaccinare. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Georgiene a salutat, după reuniunea din 11 februarie 2021, faptul că vaccinarea nu este „obligatorie", arătând că specialiștii în sănătate publică din diferite țări au încă „opinii diferite" în legătură cu vaccinurile.

Sinodul a anunțat că nu își va asuma responsabilitatea în „propaganda" pentru vaccinare, deoarece această chestiune ține de competența lucrătorilor medicali. Conducerea acestei biserici ortodoxe a mai susținut că nimeni nu trebuie să fie persecutat sau insultat pentru că a fost sau nu vaccinat.

În martie, decizia a fost reconfirmată, deși autoritățile sanitare din Georgia au cerut sprijinul acestei biserici. Un singur episcop, Ananias, a anunțat public că se va vaccina.

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Georgiene, Ilia al II-lea, este, potrivit unor sondaje recente, cea mai populară figură din această fostă republică sovietică, 89% din populație având o opinie favorabilă despre el.

Mitropolia Moldovei luptă cu nanocipurile

Probabil cea mai radicală opoziție față de vaccinarea anti-COVID-19 a avut-o Biserica Ortodoxă din Republica Moldova, subordonată Patriarhiei Moscovei. Încă din mai 2020, anunța că protestează împotriva obligativității vaccinurilor, „mai ales a vaccinului contra COVID-19, deoarece le consideră o cale prin care sistemul antihristic mondialist dorește să introducă în corpurile oamenilor microcipuri cu ajutorul cărora să-i poată controla, prin intermediul tehnologiei 5G".

„Se consideră că tehnologia 5G în combinație cu anumite vaccinuri administrate în China și Italia au și stat la baza apariției acestui virus care a întors pe dos întreaga planetă", aprecia Mitropolia Moldovei.

Nici Mitropolia Basarabiei, subordonată Patriarhiei de la București, nu a manifestat un entuziasm deosebit față de vaccinare.

„Nu putem noi să influențăm noi nici pro, nici contra decizia unui credincios de a se vaccina sau nu a se vaccina. Noi, încă o dată repet, îi încurajăm, dar și îi îndemnăm să fie responsabili, să se informeze foarte bine înainte de a lua o decizie", a spus Andrei Bucliș, secretarul Mitropliei Basarabiei.

În Republica Moldova, doar episcopia catolică a susținut deschis campania de vaccinare.

CREDINȚĂ, ȘTIINȚĂ ȘI CONSPIRAȚII
Mitropolitul Moldovei, premiat de Putin (sus), crede că vaccinurile au legătură cu 5G. Patriarhul Constantinopolului s-a vaccinat în public (jos). La fel și Mitropolitul Hierotheos Vlachos din Nafpaktos (stânga) și Patriarhul Rusiei.

FOTO: GULIVER / GETTY MAGES

„**TEHNOLOGIA 5G** în combinație cu anumite vaccinuri administrate în China și Italia au și stat la baza apariției acestui virus"

Mitropolia Moldovei

„Când am auzit că vaccinul autentic și cel mai bun este **SFÂNTA ÎMPĂRTĂȘANIE** m-am cutremurat"

Vasile Bănescu, purtător de cuvânt BOR

Patriarhul Daniel nu s-a vaccinat

În România, Biserica Ortodoxă a avut o atitudine ezitantă, abia în aprilie apărând semne clare că sprijină campania de vaccinare. La ora redactării acestui articol, patriarhul Daniel nu precizase, public, dacă s-a vaccinat sau nu. În 5 aprilie, Patriarhia spunea că acest lucru nu s-a întâmplat.

În ianuarie, agenția de presă a BOR difuza o declarație a purtătorului de cuvânt al Patriarhiei, Vasile Bănescu, care arăta că asupra „caracterului sigur al actului de vaccinare" nu se poate pronunța Biserica, iar „cei care au autoritatea profesională și morală să recomande un vaccin absolut nou și descoperit recent sunt exclusiv specialiștii din domeniul medical respectiv". Bănescu a anunțat însă că el s-a vaccinat.

O schimbare clară de direcție a venit abia după Paștele din 2021. „Anul acesta, 2.500 de persoane au fost lăsate să intre în Basilica Sfântului Mormânt, în Biserica Mare. Și s-a văzut bucuria credincioșilor prezenți, printre care și părintele arhimandrit Teofil Anăstăsoaie, ca reprezentant al Patriarhiei Române. (...)

Deci, această binecuvântare este o încurajare pentru noi. Și a fost posibil acest eveniment anul acesta mai ușor și anume intrarea și multor credincioși pelerini în Biserica Sfântului Mormânt și datorită faptului că în Israel, ca urmare a vaccinării unui procent foarte mare din populație, s-au relaxat măsurile sau restricțiile impuse anul trecut", a spus Patriarhul Daniel la ceremonia de primire a Sfintei Lumini pe Colina Bucuriei de la Catedrala Patriarhală. Mesajul său a fost apreciat ca un îndemn la vaccinare.

După Paște, și purtătorul de cuvânt al BOR a lansat un atac dur împotriva celor care nu cred în noile vaccinuri. „Mă gândeam la un joc de cuvinte nefericit pe care îl fac unii declarați zgomotos antivaccinişti din rândul clerului, oameni care spun că nu ne trebuie vaccin pentru că vaccinul autentic și cel mai bun este Sfânta Împărtășanie. Când am auzit asta m-am cutremurat", a spus Bănescu.

Însă unul din liderii informali ai negaționiștilor și conspiraționiștilor, arhiepiscopul Tomisului, IPS Teodosie, a anunțat că nu se va vaccina, pentru că are alergii.

„Nu am nevoie, mă împărtășesc zilnic și vaccin mai mare ca asta, mai puternic, nu este altul", a spus Teodosie. În România, numărul celor care nu vor să se vaccineze a crescut în ultimele luni, arată sondajele, și a ajuns la 35%. Probabil că, în următoarele luni, implicarea BOR va fi crucială pentru succesul campaniei de vaccinare.

EDITORIAL

Conflictul israeliano-palestinian, un război fără eroi

RĂZVAN CHIRUȚĂ, redactor-șef al *Newsweek România*

Când scriu sau discută despre acest conflict care durează de decenii, majoritatea analiștilor se referă la acțiunile unui guvern sau altul, ale unui politician sau altul, la colonii legale sau ilegale, la teroriști și militanți, la rachete și contra rachete, dar aproape niciodată nu se vorbește despre oamenii simpli care le cad victime.

Oamenii apar cel mult în statistici: atâția morți și răniți de o parte, atâția morți și răniți de cealalaltă parte. Mai mult nu contează.

Eu nu sunt analist, nu sunt nici specialist în conflictul israeliano-palestinian. Totuși, am decis să scriu despre noua escaladare a violenței din regiune pentru a sublinia încă o dată ce dezastru poate însemna pentru o societate să fie condusă de politicieni corupți sau care se agață de putere călcând pe cadavre.

Căci actuala confruntare a pornit, de fapt, foarte convenabil pentru ambele părți.

Cel mai longeviv prim ministru al Israelului, Benjamin Netanyahu, lider al partidului Likud, anchetat pentru corupție în mai multe dosare, era pe punctul de a pierde puterea, căci a eșuat din nou în a forma un guvern, după al patrulea rând de alegeri în doar doi ani care s-au terminat cu un Parlament instabil.

Netanyahu este premier de 12 ani și artizanul unei foarte dure politici anti palestiene, sprijinit fiind de evreii ultra ortodocși.

Practic, a făcut tot posibilul, în acești ani, să alimenteze conflictul, mai ales prin extinderea coloniilor evreiești, pentru a-și păstra astfel puterea. Căci nu există combustibil politic mai puternic decât ura și teama față de cel arătat cu degetul ca dușman.

Cu doar câteva zile înainte să pornească prima rachetă, președintele Israelului a anunțat că i-a oferit mandat de a forma guvernul lui Yair Lapid, reprezentant al partidului Yesh Atid, un politician moderat, care era dispus să caute un echilibru între principalele forțe din Parlament.

Mai mult, după ce Donald Trump a jucat clar de partea lui Netanyahu, până acolo încât palestinienii au oprit orice comunicare diplomatică cu SUA, actualul premier a pierdut suportul american pentru că noua administrație Biden a ales moderația și echilibrul între cele două tabere.

Momentan, evident, toate discuțiile politice interne s-au întrerupt, iar premierul încă în funcție își joacă ultima carte. O carte murdară de sânge, dar nu ar fi prima dată.

De cealaltă parte, Hamas, organizație considerată facțiune teroristă în Uniunea Europeană și USA, face extrem de dificil pentru puterile lumii sau pentru opinia publică să se așeze de partea palestinienilor. Spre frustrarea oamenilor simpli din Cisiordania, care se simt nu doar victime ale israelienilor, ci și ale întregii lumi pe care o acuză că nu-i înțelege.

Doar că cele 2.000 de rachete trimise spre Israel sunt un fapt, nu o părere. Un fapt condamnabil, căci nu aduce nimic altceva decât moartea.

Din păcate, și Hamas joacă o carte plină de sânge. Inclusiv palestinian, căci vrea să câștige electoral în Palestina pe seama noului conflict în contextul în care Mahmud Abbas, liderul Autorității Palestiniene, și partidul moderat Fatah, care guvernează în Cisiordania, au blocat primele alegeri din ultimele 15 ani.

Popularitatea Hamas era în scădere în Gaza din cauza condițiilor groaznice de trai din această închisoare în aer liber, iar analiștii sperau că în urma alegerilor va pierde masiv din influență, ceea ce ar fi deschis drumul spre o reconciliere internă (Cisiordania și Gaza sunt guvernate separat) și cu Israelul, căci Fatah e mai deschis spre asta.

Nici popularitatea Fatah nu e mai bună, liderii acestui partid fiind considerați corupți de către populația care se chinuie în sărăcie.

În urma noilor tensiuni din Ierusalimul de Est, de la moscheea Al-Asqa, unde forțele de ordine israeliene au dispersat prin violență pe musulmanii care se aflau în Ramadan, Hamas a încearcat să se legimiteze drept singura facțiune care apără drepturile palestinienilor.

Și a răspuns bastoanelor cu rachete.

Așa că, în realitate, a adus asupra palestinienilor un nou război, în care unii vor muri, convinși că o fac pentru o cauză dreaptă, dar fiind de fapt niște victime fără sens ale unui joc electoral.

În fiecare conflict, se așteaptă de la tine să ții cu o tabără. Eu țin doar cu oamenii care mor, care sunt răniți, care își pierd copiii sau frații, indiferent de etnia lor.

De aceea, cred în pace. Chiar dacă, în Palestina, pacea e imposibilă.

Școala în vremea pandemiei

PETRE BĂDICĂ, senior editor al *Newsweek România*

De vineri 30 aprilie până astăzi, numărul elevilor care sunt declarați, zilnic, infectați cu coronavirus a scăzut mult sub 100. Vestea excelentă este prinsă în statistica prezentată în timp real pe portalul datelazi.ro. Ca să înțelegem unde am ajuns, trebuie menționat faptul că la final de martie media zilnică de copii infectați trecuse de 500, cu un vârf de 580.

Studiile au indicat că minorii sunt mai puțin afectați de pandemie, dar cifrele susțin ideea că și copiii, alături de părinți, au dus greul pandemiei.

Merită să ne amintim, azi, când cifrele arată o scădere puternică a infecțiilor cu coronavirus la copii, că trecerea prin pandemie s-a făcut printr-un efort personal al copiilor, părinților și profesorilor. Fiecare a contribuit după puterile sale, pe baza entuziasmului generat de cunoaștere și a instinctului de apărare a lumii de mâine.

Au fost obstacole foarte complicat de surmontat. S-a plecat de la aproape un milion de copii aflați în imposibilitatea de a se conecta la școala online, cu profesori care nu mai deschiseseră un computer și o puternică lipsă de resurse educaționale online.

A lipsit o bază unitară de resurse educaționale și un mijloc la îndemână de „supraveghere" a prezenței elevilor la orele virtuale.

Necesitatea și obligativitatea deschiderii unei „Biblioteci Virtuale" a fost prinsă în Legea Educației. După opt ani, la plecarea Vioricăi Dăncilă din funcția de premier aveam doar o descriere a proiectului. „Platforma digitală cu resurse educaționale deschise (EDULIB – Biblioteca virtuală)", în valoare de 49 milioane de euro, ar fi trebuit să doteze 5.400 de școli gimnaziale cu câte un kit multimedia. Ar fi trebuit să fie o platformă digitală cu resurse educaționale deschise, facilitându-se liberul acces la manualele electronice, alături de alte resurse educaționale electronice precum jocuri sau auxiliare.

Un al doilea proiect de digitalizare a învățământului promis din 2011 a fost „Catalogul electronic", „o platformă online ce va fi utilizată pe paliere distincte atât de managementul școlilor, de profesori, de elevi și de părinți, având o componentă de responsabilizare a tuturor părților implicate prin accesul la informațiile privind elvaluarea elevilor". În „Programul de Guvernare" al PSD 2016 – 2020 se promitea atât realizarea Catalogului Electronic, ci și a Bibliotecii Virtuale.

Dacă cele două proiecte ar fi fost funcționale, școala online ar fi mers în parametrii mult mai buni. Profesorii nu ar fi fost obligați să improvizeze, părinții să caute ajutor pe Internet pentru copii, iar elevii nu ar mai fi bâjbâit pentru a găsi jocuri educative sau filme istorice, ca să dăm numai două exemple.

„Școala online a însemnat, desigur, un salt uriaș spre tehnologie, salt pe care profesorii nu l-ar fi făcut din proprie voință.

Unii au învățat să deschidă și să închidă calculatorul, unii au învățat să instaleze aplicații sau să le folosească, unii au învățat să-și creeze lecții în diverse formate, de la cel letric, la cel video, unii au învățat să comunice cu elevii lor, altfel decât prin mesajele de pe whatsapp sau de pe messenger, unii au învățat să transmită lecția și să comunice cu copiii ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat, unii au învățat să creeze propriile teste de evaluare în platforme gata făcute, dar de care nu auziseră înainte", spune, pentru *Newsweek România*, profesoara Silvia Mușătoiu.

„Fără presiunea părinților, acolo unde părinții au înțeles cât de importantă este învățarea pentru copiii lor, foarte mulți copii ori nu ar fi intrat la orele online, ori ar fi participat la ore de formă", ne asigură profesoara Mihaela Murgoci.

Trei sferturi dintre copii spun că s-au adaptat ușor noului sistem de școală la distanță.

Au existat și inconveniente. Pandemia a fost exploatată de toți aceia pentru care școala este o corvoadă.

La fel, o parte dintre elevi, profesori, părinți și-au arătat indiferența față de școală, aducând argumente facile: „nu înțeleg nimic", „ineficiența școlii la distanță" sau „lipsa de timp". Au fost mulți, puțini? Vom vedea asta la examenele școlare ce urmează.

Newsweek România publică în ediția prezentă, de la pagina 12, o analiză a modului în care a trecut școala prin pandemie.

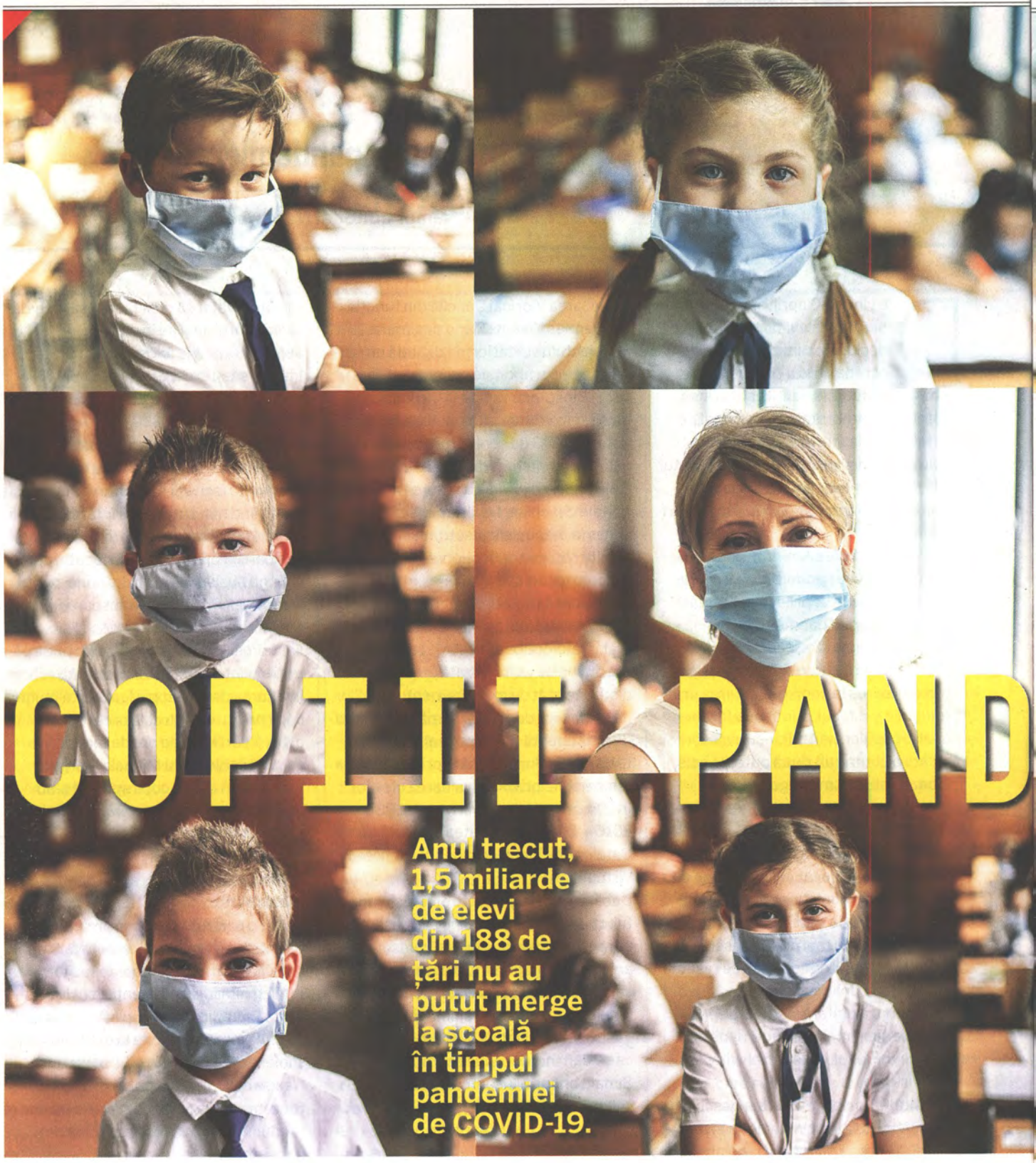

COPIII PAND

Anul trecut, 1,5 miliarde de elevi din 188 de țări nu au putut merge la școală în timpul pandemiei de COVID-19.

NATO
Un mesaj pentru Rusia: Occidentul e aici » P.32

EMIEI

ÎN ROMÂNIA, FIECARE COPIL A STUDIAT CEL PUȚIN 3 luni online. În funcție de gradul de infectare din fiecare localitate, alte zile, săptămâni sau luni au fost transformate în studiu la distanță. Două vacanțe (cea de iarnă și de Paște) au fost prelungite.

Copiii au dus greul pandemiei cot la cot cu adulții. Astăzi, când aproape toate orașele sunt pe „verde", numărul copiilor infectați zilnic a scăzut sub 100. În martie, când România era lovită în plin de valul al treilea, au fost zile cu aproape 600 de minori infectați.

Copiii și profesorii au resimțit acut efectele pandemiei pentru că, în 30 de ani, România nu și-a modernizat infrastructura educațională.

În 2019, aveam peste 1.500 de școli cu toaleta în curte. Mai sunt și astăzi.

Prin Legea Educației din 2011, România s-a angajat să deschidă Biblioteca Virtuală, o bază extraordinară de resurse educaționale. Catalogul Virtual ar fi ușurat procesul de control și predare de la distanță. În noiembrie 2019, înainte de a fi demis în Parlament, fostul premier Viorica Dăncilă anunța că a găsit bani pentru cele două proiecte. În opt ani de la angajamentul asumat de România în fața elevilor și profesorilor, nu se făcuse mai nimic pentru digitalizarea educației.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

În școlile din România există un computer la nouă elevi. Iar asta s-a văzut mai ales în primele zile de lock-down, când unii profesori și elevi au întâmpinat dificultăți în a realiza operațiuni elementare pe computer sau tabletă. Cei care le-au avut. Pandemia a prins 700 de mii de copii în afara ariei de acoperire a școlii online: fie fără dispozitive adecvate, fie fără conexiune la Internet.

România a supraviețuit educațional printr-un efort colosal și, mai ales, personal. Profesorii au descoperit noi metode de predat în timp real, la distanță, simple și interactive. Părinții și copiii au făcut eforturi să ajungă la ele și să le înțeleagă. Sunt lucruri câștigate într-un an de uitat. Procesul de predare dar și de recepționare a lecțiilor la distanță a avut de suferit.

Mai există o mare încercare. Campania de vaccinare a copiilor, care se apropie. Și care ar fi singura șansă pentru vindecarea traumei emoționale provocată de izolarea prin care au trecut copiii.

Foto GULLIVER / GETTY IMAGES

Școala și în vremea COVID-19. La sate și orașe

Mihaela Murgoci predă Istorie și Educație Socială în două școli rurale din județul Giurgiu. Este vorba de Școala Gimnazială „Stolnicul Constantin Cantacuzino" din Isvoarele și Școala Gimnazială „Elina Basarab" din Herăști. A absolvit programul de doi ani al organizației Teach for Romania.

PROFESOARA A DECLARAT PENTRU *Newsweek România* că esențial a fost ajutorul primit de la părinții atenți ca elevii să participe la orele online.

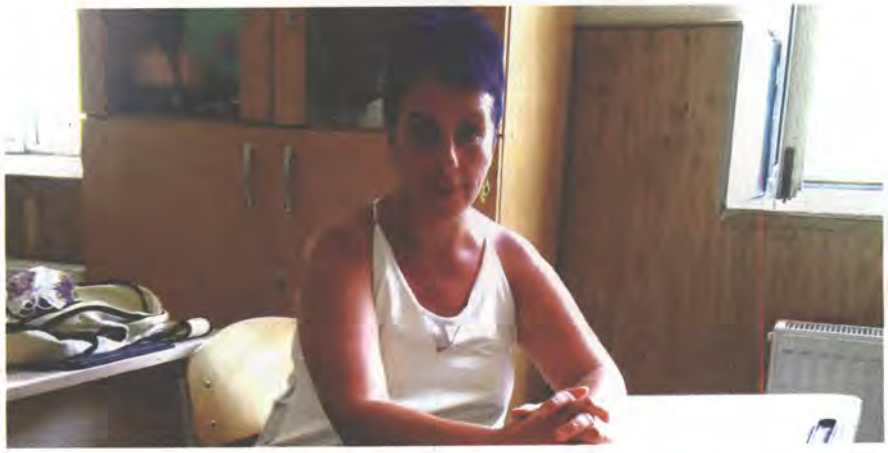

Procesul de învățare a fost în parametri optimi

„Fără presiunea părinților, acolo unde părinții au înțeles cât e de importantă învățarea pentru copiii lor, foarte mulți copii ori nu au intrat la orele online, ori au participat la ore de formă. Când spun de formă asta înseamnă să intri pe aplicație (Meet, Zoom), să stai cu camera închisă și de fapt să faci altceva și nu să participi activ la oră.

Vom avea mult de lucru atunci când vom reintra cumva în normal, nu la capitolul materie, adică la cunoștințe (conținuturi), ci la abilități și competențe. De exemplu, fișele mele de lucru pun foarte mult accentul pe literație, pe înțelegerea unui text sau a unei imagini, pe descifrarea mesajelor, pe extragerea informației etc.

Vom avea mult de lucru atunci când vom reintra cumva în normal, nu la capitolul materie, adică la cunoștințe (conținuturi), ci la abilități și competențe.

Mihaela Murgoci, profesor de Istorie

Da, la Istorie. Și în variantă online le-am pus în diverse aplicații – Google docs, Google form, Jamboard etc. Însă cum puțini intră la ore de pe cel puțin tabletă, pe telefon este greu să rezolvi sarcina. Iar în mediul rural se adaugă și lipsa accesului la Internet. Au fost și zile când întreaga comunitate nu avea curent electric", explică profesoara pentru *Newsweek România*.

Unii elevi, timizi, au devenit mai îndrăzneți

Au existat și lucruri pozitive în ceea ce numim școală online.

„Eu am folosit mini-filme create de TedEd la orele mele de Istorie. Am vizionat cu elevii filme care ar fi presupus deplasarea sau dotări cu videoproiector și ecran de proiecție în școală. Și am avut invitați online la ore.

Copiilor nu li s-a mai părut ceva inedit, ci s-au obișnuit și cu întâlnirile online. Și acesta poate fi un câștig pentru viitoarea lor viață profesională de adulți. Însă nu pot spune că procesul de învățare a fost în parametri optimi. Este o soluție de urgență pentru o situație specială în care se află toată omenirea.

Dar nu pot să nu menționez, din experiență proprie, că am avut la ore copii care fizic la școală erau timizi și nu răspundeau la provocări și care online au devenit mai îndrăzneți și mai motivați și au crescut intelectual.

Dar foarte puține cazuri, mai mult la cei supuși în școală bullying-ului, un fenomen care nu a dispărut din școlile noastre din păcate", ne-a explicat profesoara.

Ce au învățat profesorii în această perioadă?

Silvia Mușătoiu, profesor la Colegiul Național „Gheorghe Șincai" spune că trecerea școlii în sistem online a obligat profesorii să se aplece asupra unor metode noi de predare, iar pe elevi să înțeleagă ce înseamnă independența, studiul individual și chiar decizia pentru propria persoană. „Școala online a însemnat, desigur, un salt uriaș spre tehnologie, salt pe care profesorii nu l-ar fi făcut din proprie voință.

Unii au învățat să deschidă și să închidă calculatorul, unii au învățat să instaleze aplicații sau să le folosească, unii au învățat să-și creeze lecții în diverse formate, de la cel letric, la cel video, unii au învățat să comunice cu elevii lor, altfel decât prin mesajele de pe whatsapp sau de pe messenger, unii au învățat să transmită lecția și să comunice cu copiii ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat, unii au învățat să creeze propriile teste de evaluare în platforme gata făcute, dar de care nu auziseră înainte", a declarat pentru *Newsweek România* Silvia Mușătoiu.

Profesoara remarcă existența unei categorii de profesori „fără un aport prea important la calitatea învățământului nici înainte de pandemie, fără vreun interes real pentru ce se întâmplă cu copiii în această perioadă, preocupați doar de propriile persoane, de propriile drepturi sau beneficii, niciodată preocupați de obligațiile pe care le au, dar prezenți în învățământ, cu acordul guvernanților, fiindcă n-au pe cine să aducă în loc".

CELE PATRU NEAJUNSURI

Profesoara a identificat, pentru *Newsweek România*, mai multe neajunsuri care au pus mari probleme școlii online

➤ Lipsa dispozitivelor electronice.

„Distribuirea unui astfel de dispozitiv fiecărui elev al școlii și fiecărui profesor al școlii ar trebui să se facă în momentul în care aceștia pășesc în școală. Școala ar trebui să poată oferi fiecărui copil o tabletă sau un laptop și acces la Internet. Abia atunci îi poate cere elevului să participe la ore așa cum le organizează școala, adică programate și monitorizate cum se cade.

Chiar dacă s-ar fi reușit acoperirea integrală a populației școlare cu dispozitive electronice, să nu uităm că în România există zone fără curent electric, fără acoperire cu semnal, zone izolate în care cresc și ar trebui să învețe copii.

➤ Profesori care nu au dorit să se adapteze

Profesorii au fost nepregătiți (unii încă sunt) pentru schimbarea rapidă a direcției. Acest fapt a condus la o mai mare confuzie a copiilor și la exploatarea acestei stări de nesiguranță prin refuzul copiilor de a trece pe pilot automat, adică pe studiul individual.

Au fost profesori care, anul trecut, din 11 martie până în final de aprilie, s-au complăcut în situația de a încasa un salariu în schimbul nemuncii.

Cei care au vrut, cu adevărat, să facă ore au făcut, în diverse moduri, unele dintre ele chiar amuzante și atractive pentru copii. Dacă vorbim de școli aflate în imposibilitatea de a ține ore online, din lipsa dispozitivelor pentru copii, atunci acei profesori ar fi trebuit să fie măcar în șomaj tehnic, pentru ca apoi să putem vorbi de ore remediale plătite.

Dacă vorbim de copii care nu au frecventat școala online, deși aveau dispozitive, atunci ar trebui să verificăm frecvența acestora înainte de pandemie și să o comparăm cu cea din pandemie.

Am văzut însă, și profesori care au dăruit tot ce-au avut și tot ce-au putut unui proces destul de greoi și dezorganizat care se numește încă școala online.

➤ Indiferența copiilor față de propria educație

În ceea ce privește indiferența copiilor față de propria educație, neajunsul este, de fapt, educația anterioară. S-a dovedit că exact finalitatea pe care o așteptăm de la școală, aceea de a crea adulți independenți în gândire și în decizie nu există.

Copilul care vede școala ca pe o corvoadă sau ca pe o pedeapsă afirmă deseori și foarte ușor - N-am înțeles nimic! Este scuza lui pentru lipsa de efort și, eventual, pentru notele mici. Părintele nu are timp și nici abilități să verifice cauzele acestei afirmații.

Sigur, există posibilitatea unor explicații neclare sau prea sumare ale profesorului, dar există și posibilitatea ca elevul să nu facă nici cel mai mic efort necesar înțelegerii unor concepte. Oricum ar fi, pentru cei mai mulți elevi care «nu înțeleg nimic» și pentru părinții acestora, cauza la îndemână este totdeauna profesorul.

➤ Copiatul

În acest moment, oricât de bună ar fi platforma de evaluare online, nu putem învinge acest balaur cu multe capete. Nici nu pleacă bine testul/tema

spre învățăcei, că arta comunicării pe WhatsApp (sau pe alte aplicații) înflorește. Toată lumea are la îndemână aceleași răspunsuri formulate de istețul sau olimpicul clasei, sau se sfătuiesc în grupuri.

Ce devine, oare, elevul care copiază constant? Devine un adult care nu poate emite vreo judecată de valoare și nu poate lua decizii", ne-a explicat profesoara.

Școala online scade controlul asupra elevilor

Studii aprofundate și relevante legate de școala în pandemie au apărut deja, cristalizând unele concluzii.

Părinții din România ar fi dorit mai mult ajutor pentru îndrumarea școlară a copiilor lor, în timpul cursurilor online, arată un studiu realizat de Centrul de Cercetare al Comisiei Europene. În schimb, 75% dintre elevi s-au adaptat rapid la noul sistem, de învățare la distanță.

Peste 80% dintre părinții din România, Portugalia, Irlanda, Spania, Italia și Slovenia ar fi dorit ca școala să ofere copiilor posibilitatea de a avea o mai bună interacțiune online cu colegii lor. De asemenea, părinții din România ar fi dorit ca ideile pentru activități extracurriculare care trebuie făcute acasă să vină dinspre școală. Asta în condițiile în care doar o treime dintre ei au abilități digitale de bază și peste nivelul de bază.

„La fel cum interacțiunea părinte – copii este afectată dacă părinții sunt plecați de acasă și încep să fie părinți de la distanță, online, tot așa, educația la distanță pare să fie străină de ceea ce înțelegem că înseamnă, tradițional, școală și învățare.

Interacțiunile interpersonale sunt puternice senzorial (auzim, vedem, interacționăm în mod direct cu obiectul cunoașterii, suntem ghidați verbal, nonverbal și paraverbal pe parcursul explorării) și persuasive, convingătoare. Prin interacțiunea la distanță se pierde contactul direct și cu obiectul cunoașterii (de exemplu, la fizică, biologie, chimie), precum și din puterea persuasivă a comunicării directe.

De asemenea, scade controlul asupra elevilor, prin urmare este necesară o autonomie mai mare în rândul acestora și responsabilizarea lor în propriul mediu cu privire la învățare. Adică, devine mai evident dacă un elev dorește, este interesat și motivat să învețe, să depună un efort (suplimentar față de cum era obișnuit să fie solicitat în învățare, la școală) pentru a-și menține atenția și concentrarea timp îndelungat în fața ecranului, încercând să integreze ceea ce este oferit de profesor", a spus Oana Moșoiu, lector univ. dr. la Facultatea de Psihologie și Științele Educației (Universitatea București) pentru *Newsweek România*.

Adulții de mâine vor pierde bani

Deși este dificil de prezis cu exactitate modul în care închiderea școlilor va afecta dezvoltarea viitoare a elevilor, economiștii Eric Hanushek și Ludger Woessmann estimează într-un studiu pentru OECD că elevii din clasele a I-a până în clasa a XII-a s-ar putea aștepta la un venit cu 3% mai mic pe toată durata vieții lor pentru fiecare trei luni în care pandemia le-a blocat accesul la învățare.

Economiștii estimează pierderi în economie care ajung, pe termen lung, la sume cuprinse între 504 miliarde dolari în Africa de Sud și 14,2 trilioane dolari în Statele Unite pentru fiecare trei luni în care elevii nu au avut parte de cunoaștere și învățare.

Cel mai îngrijorător este faptul că aceste costuri nu vor fi suportate de toți elevii care au trecut prin pandemia de coronavirus. Elevii care acum sunt în grupuri vulnerabile se vor confrunta cu pierderi financiare mai mari în viitor.

Peste 80% dintre părinții din România ar fi dorit ca școala să ofere copiilor o mai bună interacțiune online.

Oana Moșoiu

Pandemia, „o șansă" pentru școala online

CĂTĂLIN OSICEANU, profesor de matematică la Școala Gimnazială „Grigorie Ghica Voievod".

Învățământul românesc a suferit în ultimii 30 de ani doar schimbări de conținut, nefericite, de altfel. Nimeni nu și-a propus să modifice forma. A venit însă pandemia. Nu am acceptat niciun moment ideea întreruperii comunicării cu elevii mei. De a doua zi de la intrarea în carantină, am comunicat cu ei pe Whatsapp și apoi ne-am văzut pe Skype și apoi pe Zoom. Lipsea însă ceva.

La matematică ai nevoie de tablă, pentru că orice demonstrație trebuie să „treacă prin creion". Nu m-a mulțumit ideea de a filma și de a transmite în direct imagini cu pagina caietului. Am făcut o investiție într-o tabletă cu touch pen.

De atunci, lucrurile au început să meargă din bine, spre foarte bine. Am descoperit multiple aplicații matematice, lecții și materiale video (pe unele le-am realizat personal) care au facilitat învățarea atât de mult încât am rămas plăcut impresionat de remarca făcută de un elev din clasa a VIII-a care a afirmat că volumul de transmitere de informații și de cunoștințe scade atunci când suntem în sala de clasă.

Am putut convinge Consiliul de administrație al școlii unde funcționez că e necesară investirea în programe și echipamente pentru școala online. Începând cu anul școlar în curs, lecțiile în școala mea se desfășoară pe platforma școlară G-Suite, special creată pentru asemenea activități. S-au găsit resurse financiare pentru dotarea a zece săli de clasă cu table interactive de înaltă performanță care facilitează transmiterea conținutului scris și audio, în timp real, către elevii care nu pot participa la cursuri. Momentan, așteptăm implementarea unui program de accesare de fonduri europene care să doteze fiecare sală de clasă cu asemenea echipamente.

Sunt și alte probleme care pot fi soluționate după experiența petrecută în online. Ar fi trist să mai vedem copii cărând ghiozdanul de câteva kilograme bune în spate, atât timp cât aceștia și părinții lor au descoperit că manualele se regăsesc și în format electronic și pot fi folosite de acasă, iar cel fizic poate să rămână la școală. Scrisul de mână, important în formarea personalității elevului, poate fi practicat și pe anumite tablete electronice care ar putea fi produse în masă drept rechizite școlare, înlocuind caietele.

Au fost și neajunsuri. Asemenea unui actor, un profesor cu vocație comunică nu numai cu vocea, ci și prin mimică și prin gesturi. Totodată trebuie să vadă și să simtă clasa, să empatizeze cu stările de bucurie sau de tristețe ale elevilor săi.

Trebuie asigurată infrastructura necesară desfășurării orelor online, pentru că sistemul de învățământ fără această componentă va intra încet, dar sigur, în colaps, chiar și în afara pandemiei. Trebuie identificate toate cazurile, la nivel național, de elevi care nu au acces la tehnologie și desfășurată o campanie de „imunizare" a lor față de acest neajuns, după o mobilizare cel puțin la fel de bună ca cea pe care au avut-o autoritățile în campania de vaccinare.

Un rol major în acest demers îl pot avea autoritățile locale în grija cărora cade administrarea patrimoniului școlar.

Trebuie regândită schema de personal din instituția școlară, pentru că, în prezent, este mai necesară funcția de administrator de rețea decât cea de bibliotecar, spre exemplu.

Elevii mei nu au avut de suferit din perspectiva neacoperirii programei de examen. Am reușit să le transmit tot ceea ce mi-am propus și am avut un feedback satisfăcător. Randamentul lor la examen a fost bun, dar nu s-a ridicat, din păcate, la nivelul la care mă așteptam. Generația care acum este în clasa a IX-a a fost influențată de capacitatea individuală de adaptare la această situație și, din nefericire, de incertitudinea întreținută de grupuri din social-media care dădeau ca sigură anularea examenului de Evaluare Națională.

Și copiii se vaccinează, nu-i așa?

Planeta se grăbește să își vaccineze copiii de până la 12 ani, o încercare mai complicată decât demersul care i-a vizat pe părinți.

AUTORIZAREA VACCINULUI împotriva COVID-19 produs de Pfizer/BioNTech a fost extinsă la adolescenții cu vârste cuprinse între 12 și 15 ani în Statele Unite. Anunțul a fost făcut de Agenția Americană pentru Medicamente. Anterior, Canada coborâse limita de vaccinare la aceeași vârstă.

Agenția Europeană a Medicamentului ar putea acorda autorizarea pentru vaccinarea anti-COVID-19 a copiilor cu vârste între 12 și 15 ani la sfârșitul lunii mai sau începutul lunii iunie, a declarat coordonatorul campaniei românești de vaccinare, dr. Valeriu Gheorghiță. Acesta a precizat că în România aproximativ 800.000 de copii ar fi eligibili.

Cîmpeanu: Așteaptăm inițiativa autorităților sanitare

Newsweek România a încercat să afle dacă la Ministerul Sănătății se fac pregătiri pentru campania de vaccinare a copiilor, dacă există un orizont de timp prognozat pentru începerea campaniei de vaccinare și care va fi strategia de convingere a elevilor și părinților referitoare la beneficiile vaccinului anti-COVID-19 la copii.

Ministerul Sănătății a răspuns că nu este, cel puțin deocamdată, parte în acest proces. „Informațiile cerute fac obiectul de activitate al Comitetului Național de Coordonare a Activităților privind Vaccinarea împotriva SARS-CoV-2 (CNCAV), conform Articolului 2 al Deciziei prim-ministrului nr. 385 din 20 noiembrie 2020 privind înființarea Comitetului Național de Coordonare a Activităților privind Vaccinarea împotriva SARS-CoV-2".

CNCAV nu a răspuns întrebărilor *Newsweek România*. Valeriu Gheorghiță a înaintat termene diferite pentru de-

Copiii mai mici de 12 ani nu vor fi eligibili pentru vaccin decât, poate, în toamna sau iarna acestui an.

butul campaniei de vaccinare a copiilor. Ultimul ar fi toamna acestui an.

Într-un răspuns pentru *Newsweek România*, ministrul Sorin Cîmpeanu a susținut că „Ministerul Educației așteaptă inițiativa autorităților din domeniul sanitar, după care va decide ce este de făcut".

Întrebat dacă atunci când vorbește de „autorități" se referă la Ministerul Sănătății sau la Agenția Europeană a Medicamentului care va omologa vaccinul Pfizer pentru elevii mai mari de 12 ani, ministrul a răspuns: „Mă refer la ambele autorități. Mai întâi Agenția Europeană a Medicamentului și apoi Ministerul Sănătății".

Ce se schimbă în vaccinarea copiilor

Pediatrii din SUA, țară care a aprobat vaccinarea copiilor cu Pfizer, au vorbit despre necesitatea vaccinării grupei de vârstă 12 – 17 ani.

„O mulțime de studii au arătat că infecția cu coronavirus nu este la fel de severă la copii, dar asta nu înseamnă că cei mici nu riscă forme mai grave sau să răspândească virusul. Vaccinul la copii este foarte necesar".

De ce există această barieră de vârstă, stabilită la 12 ani, pentru vaccinarea elevilor?

„Copiii sub 12 ani care se infectează tind să facă forme ușoare sau să nu prezinte simptome. În timp ce elevii de peste 12 ani par să facă forme care reprezintă o medie între ceea ce au experimentat adulții și copiii foarte mici. Centrul pentru controlul și prevenirea bolilor din SUA a constatat că adolescenții (12 - 18 ani) au fost de aproximativ două ori mai susceptibili de a fi diagnosticați cu COVID-19 decât copiii cu vârste cuprinse între 5-11 ani.

Cercetătorii încearcă să înțeleagă de ce observăm aceste diferențe între cele două categorii de copii. Comportamentul joacă probabil un rol. Este mai probabil ca adolescenții să se angajeze în mai multe activități sociale sau de grup. Diferențele imune și factorii biologici pot juca, de asemenea, un rol. Coronavirusurile non-SARS-CoV-2 sunt frecvente la copiii mai mici, rezultând deseori infecții ale căilor respiratorii superioare. Expunerea lor frecventă la alte coronavirusuri îi ferește de dezvoltarea unor infecții COVID mai severe? Aceasta este o ipoteză", arată medicii pediatri pentru publicația *The Conversation*.

Marea dilemă: Dozajul

Doctorii spun că cei mici vor primi același ser, doza fiind modificată. Compoziția vaccinurilor COVID-19 pentru copii este aceeași cu cea utilizată la adulți. Diferența: copiii pot necesita o doză diferită. „Primul pas în studiile clinice este de a afla doza corectă. Companiile doresc să găsească cea mai mică doză posibilă, care să fie sigură și să producă un nivel corespunzător de anticorpi.

De exemplu, Moderna folosește o doză de 100 micrograme la adulți. Testează trei doze diferite pentru copii cu vârsta sub 2 ani- 25, 50 și 100 micrograme - și două doze pentru copii cu vârsta peste 2 ani, la 50 și 100 micrograme. Odată ce compania va determina doza optimă, va lansa un studiu controlat pentru a testa eficacitatea acestuia", arată autorul Clint Witchalls care a vorbit cu mai mulți medici pediatri pentru redactarea articolului.

Între timp, Pfizer a găsit dozajul corect, iar vaccinul pentru copii a fost aprobat în SUA și Canada.

PRIMUL COPIL
Ravi Olson, (12 ani) primește o primă doză de vaccin Pfizer COVID-19, pe 13 mai, în Seattle, Washington (jos). Școala a început în România chiar dacă nu sunt vaccinați copiii.

FOTO: INQUAM PHOTOS / CASIAN MITU; GULLIVER / GETTY IMAGES

La cine e decizia vaccinării

Publicația *USA Today* spune că 32% dintre părinți vor aștepta o vreme să vadă eventualele efecte secundare înainte să își vaccineze copiii, iar 19% se opun categoric.

ÎN ROMÂNIA, ESTE GREU DE crezut că jumătate dintre părinți vor accepta vaccinarea copiilor. Să nu uităm că nu s-au vaccinat nici măcar jumătate dintre profesori și că majoritatea covârșitoare a părinților a refuzat să își dea acordul pentru testarea anti-COVID-19 din școli.

Newsweek România a stat de vorbă cu Gabriela Romaneț, psihanalist. Ea crede că „ vaccinarea este soluția pentru depășirea traumelor provocate de pandemie".

Newsweek România: **Cum ar trebui să se deruleze campania pentru vaccinare la copii?**

Gabriela Romaneț: România a mai trecut în 2019 printr-o campanie de vaccinare a copiilor împotriva rujeolei, numită „Copilăria, cel mai frumos cadou", condusă de Ministerul Sănătății și UNICEF în România.

Nu este pentru prima dată când ne confruntăm cu necesitatea unei campanii, în primul rând de informare și de creșterea nivelui de conștientizare asupra vaccinării, pentru a le permite copiilor să-și reia copilăria și dezvoltarea psiho-socială. Campania de informare a părinților pentru vaccinarea anti-COVID-19 este o activitate serioasă și plină de responsabilitate a Ministerelor Sănătății și Învățământului și cred că este nevoie de trasarea unui plan de informare și intervenție. O campanie bună de conștientizare a importanței vaccinului va ridica nivelul de toleranță și de acceptanță între oameni care au opinii și atitudini diferite.

Vorbim despre necesitatea întoarcerii copiilor la școală, în comunitatea lor, pentru că doar înțelegând ce li s-a luat copiilor, înțelegem ce le dăm înapoi, doar înțelegând prin ce trec, înțelegem cât este de important să găsim, noi, adulții, soluții pentru ei. Mulți dintre copiii începând cu 12 ani, care sunt în pubertate, și cei de peste 14 ani, în adolescență deja, au de suferit la nivelul dezvoltării capacităților esențiale pentru maturizare.

Mă refer la explorarea mediului, cucerirea orașului, cunoașterea culturală și experimentarea artei prin intermediul concertelor, expozițiilor, mă refer, de asemenea, la interacțiunile sociale cu copiii de aceeași vârstă, prietenii și rețele sociale, îndrăgostiri, dezamăgiri, solidaritate, empatie, tot ce reprezintă efervescența vieții.

Aud de copii cu o stare generală de degradare psihologică, cu dispoziții depresive, cu violență la adresa propriului corp, în captivitate, cu o stare de „închis" în timp și spațiu, cu timiditate și încredere diminuată în propriul sine, cu ipohondrie și tendințe fobice în exces, confuzi și neîncrezători în adulții fără soluție. Copiii se simt debusolați și își consideră parte din copilărie furată.

Trauma infantilă se definește, mai mult sau mai puțin metaforic, prin intermediul acestei expresii. Trauma socială pe care o duc și o vor duce copiii pandemiei va fi una grea.

Cu cât îi izolăm mai mult, cu atât le blocăm dezvoltarea inteligenței.

Cum ar trebui să li se vorbească copiilor despre boala împotriva cărora se vaccinează ?

Sigur că ei au fost informați de către părinții lor, unii dintre copii au avut rude care au murit fiind infectate cu SARS-CoV-2, au auzit la televizor dezbateri pro și anti mască, pro și anti vaccin. Unii dintre ei au fost infectați și s-au îmbolnăvit.

Copiilor li se vorbește despre boală așa cum prevede manualul „Educație pentru sănătate" să li se vorbească despre igienă personală, vaccinările și importanța lor, despre decizii responsabile în situații de amenințare a stării de sănătate.

Nu comunicarea eliptică sau disproporționată, ci absența interacțiunilor sociale și lipsa de soluții ale adulților în care au încredere lasă urme durabile asupra psihicului elevilor. Ei nu sunt copii de grădiniță, atenție, vorbim despre copii între 12 - 15 ani care deja au o opinie, au o identitate și o conștientizare a drepturilor și responsabilităților sociale.

Cum ar trebui convinși părinții să își vaccineze copiii?

Lumea se împarte în două, de fiecare dată, de o parte și de alta a problemei, fie pro, fie contra. Nu cred în campanii de convingere, ci în campanii de informare. Cu cât informația informează și nu deformează, cu atât decizia este mai responsabilă. Nu cred în discuții care alimentează neîncrederea sau întrețin o dispoziție emoțională negativă și o atitudine

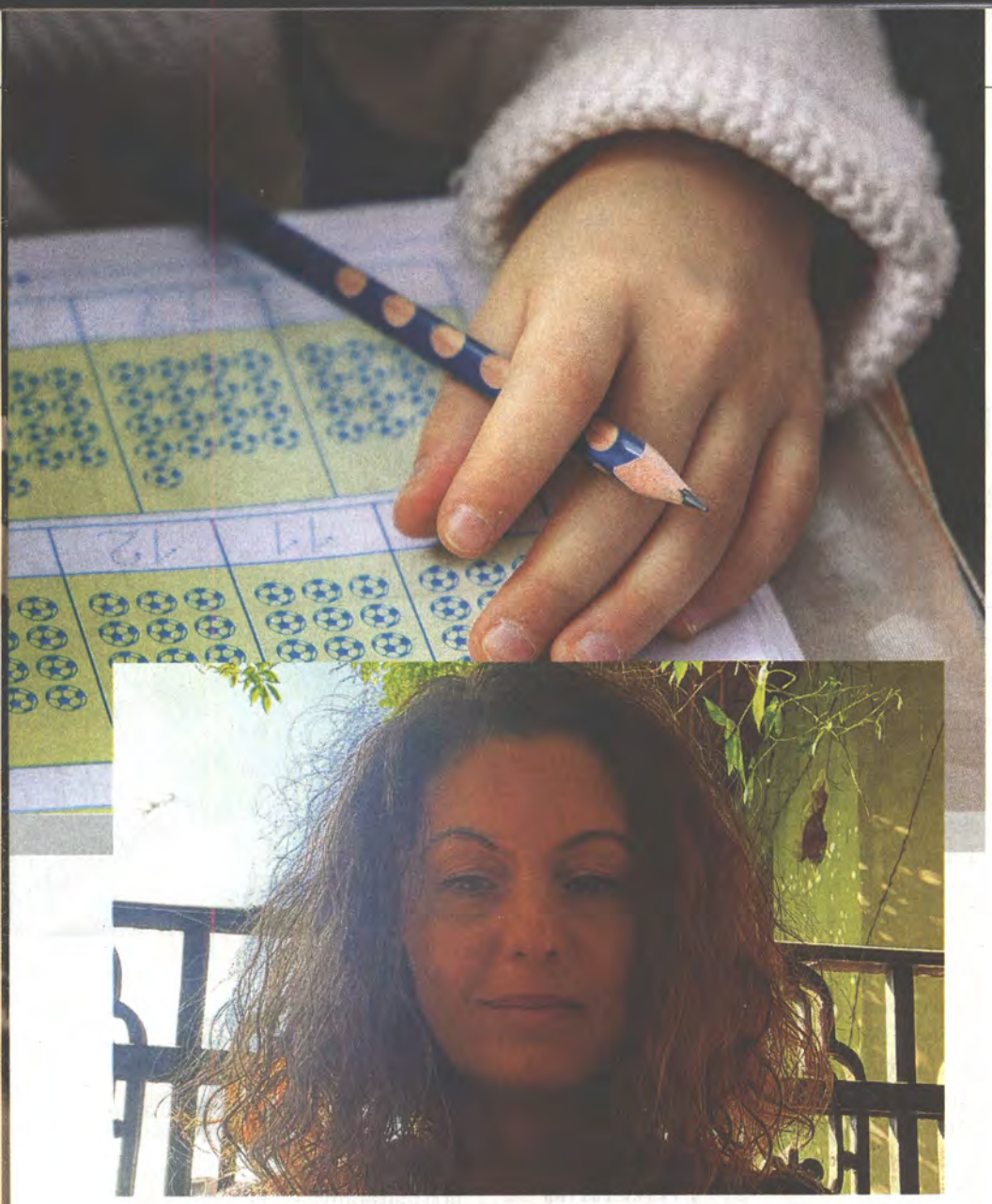

EFECTE SECUNDARE
„Aud de copii cu o stare generală de degradare psihologică, cu dispoziții depresive, cu violență la adresa propriului corp", spune psihanalistul Gabriela Romaneț

de ură împotriva celui diferit sau a celui care are o altfel de opinie. Cred în informarea corectă, nepărtinitoare, clară, cu avantaje și dezavantaje, cu riscuri și beneficii.

Într-o familie cine ar trebui să decidă dacă acceptă vaccinarea?

Vaccinarea, la fel ca orice decizie legată de integritatea fizică și emoțională a unui minor, este hotărâtă de părinții lui. Părinții decid. Părinții pot decide informat sau nu, emoțional, rațional, neimplicat șamd. Este dreptul părintelui de a hotărî. Campania de informare pro-vaccinare trebuie să conțină informații despre atitudini și comportamente responsabile privind sănătatea, așa cum o definește Organizația Mondială a Sănătății. Îmi place să sper că pandemia poate fi folosită ca o provocare să învățăm mai multe despre atitudinea sanogenă. Este utilă o campanie națională de „Educație pentru Sănătate" nu ca alternativă, ci ca disciplină obligatorie pentru un popor. N

„Trauma socială pe care o duc și o vor duce copiii pandemiei va fi una grea"

Gabriela Romaneț, psihanalist

„Vaccinarea este un zid în fața pandemiei"

„I-am întrebat pe elevii mei (X-XII) dacă s-au vaccinat sau dacă intenționează să se vaccineze. Cam un sfert dintre ei sunt vaccinați (mai mulți la clasa a XII-a) și alți câțiva intenționează să se vaccineze. Nu știu cum ar putea fi un succes campania de vaccinare a copiilor, fiindcă orice comunitate, fie ea și școlară, se comportă, procentual vorbind, ca întreaga națiune.

Este un succes campania națională de vaccinare? Încă nu! Dar dacă pot fi indulgentă cu copiii, nu pot să fac același lucru cu profesorii. Nu vorbim despre cei care au contraindicații pentru vaccinare, aceștia nu cred că depășesc 10% din personalul angajat în învățământ. Vorbim despre angajații în învățământ care aveau posibilitatea până acum să se vaccineze. Li s-a oferit această portiță cu angajații esențiali, dar n-au făcut-o. Cunosc profesori care au ținut să spună elevilor, în mod direct, că ei nu se vaccinează, considerând acest mesaj un act de virtute", ne-a precizat Silvia Mușătoiu, profesor la Colegiul Național „Gheorghe Șincai" din București.

FOTO: INQUAM PHOTOS / CASIAN MITU

RADIONAV

România refuză semnalele SOS de pe mare

Compania strategică Radionav a fost falimentată de Ministerul Transporturilor. Ambarcațiunile în pericol, condamnate.

ROMÂNIA NU MAI POATE localiza și, deci, nici salva navele aflate în primejdie sau situații de urgență în zona economică exclusivă de la Marea Neagră. Evident, asta înseamnă că nu mai poate salva nici viețile marinarilor naufragiați.

Iar motivul este halucinant: compania Radionav, cea care avea capacitatea tehnică să recepționeze semnalele SOS, a fost desființată de Ministerul Transporturilor și acum se află în procedură de faliment. Argumentul Ministerului Transporturilor: compania nu aducea venituri statului și avea datorii de 1,2 milioane lei.

Ministerul Transporturilor riscă și să returneze în jur de trei milioane de euro Uniunii Europene, bani europeni alocați pentru implementarea proiectului „Sistem goniometric în unde scurte VHF RDF pentru localizarea navelor maritime aflate în pericol în zona de responsabilitate a României". Un sistem care de trei ani de zile nu a mai fost folosit.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

Radionav, fosta secție de radiotelegrafie

Pe 23 martie 1991, secția de trafic radiotelegrafic și radiotelefonic a Întreprinderii de navigație maritimă Romline Constanța a fost reorganizată și transformată în Regia autonomă Radionav Constanța, companie de stat aflată în subordinea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Amenajării Teritoriului.

Noua companie de stat avea ca obiect de activitate prestații trafic radio-telegrafic, radiotelefonic și telex pentru flota maritimă și fluvială, dar și întreținere și reparații echipamente de radiocomunicații și radionavigație.

Ulterior, în 1998, Guvernul României a emis Hotărârea 525, prin care s-a în-

COMUNICAȚII
Când antenele Radionav nu mai funcționează, doar preoții mai pot comunica cu Dumnezeu să-i ajute pe marinarii din larg care au probleme

FOTO: FACEBOOK/RADIONAV; INQUAM PHOTOS / BOGDAN CHESARU

fiinţat Compania Naţională de Radiocomunicaţii Radionav S.A. Constanţa. Documentul a fost semnat de premierul de atunci, Radu Vasile, de ministrul Transporturilor Traian Băsescu, de ministrul Finanţelor Daniel Dăianu şi de Ioan Mureşan, în calitate de preşedinte al Consiliului pentru Reformă.

Conform Hotărârii de Guvern, Radionav avea obligaţia să asculte continuu frecvenţele internaţionale de apel şi pericol, să transmită semnalul de alarmă în cazul în care recepţiona un mesaj de pericol, să alarmeze factorii responsabili de pe uscat în cazul recepţionării unui mesaj de pericol de la o navă, să transmită către nave situaţia meteorologică, să asigure traficul de radiocomunicaţii între nave şi autorităţi portuare.

În plus, Radionav mai presta servicii de radiocomunicaţii de corespondenţă publică pentru navele de pasageri, navele de transport mărfuri, navele de pescuit, navele tehnice, platformele de foraj, navele de agrement, maritime şi fluviale, româneşti şi străine.

Doi miniştri ai PSD din epoca Dragnea au reuşit performanţa să îngroape o societate strategică de stat care salvează vieţi pe mare

Trei milioane de euro de la Comisia Europeană

Pe 19 decembrie 2015, compania Radionav a semnat contractul aferent proiectului european „Sistem goniometric în unde scurte VHF RDF (Radio Direction Finder) pentru localizarea navelor maritime aflate în pericol în zona de responsabilitate a României".

Valoarea totală a proiectului a fost de 16,5 milioane lei, adică în jur de 3,4 milioane euro. Contribuţia Comisiei Europene a fost de 85% din valoarea proiectului, adică aproximativ trei milioane de euro.

Acest proiect european a crescut gradul de siguranţă şi securitate a navigaţiei maritime şi a personalului navigant de la bordul ambarcaţiunilor prin localizarea cu precizie a tuturor staţiilor radio ale ambarcaţiunilor maritime care pot fi în pericol, prin creşterea zonei de acoperire de servicii GONIO în unde VHF cu 100%.

Un alt obiectiv al proiectului era reducerea timpilor de localizare a staţiilor radio de pe ambarcaţiunile aflate în pericol în apele din regiunea de responsabilitate, dar şi reducerea numărului de pierderi de vieţi omeneşti pe mare prin asigurarea unei intervenţii foarte rapide şi eficiente la locul dezastrului de către Centrul Maritim de Coordonare a Căutării şi Salvării pe Mare.

În plus, se dorea întărirea controlului graniţelor externe ale Uniunii Europene şi ale României prin localizarea ambarcaţiunilor care intenţionau să pătrundă clandestin în apele româneşti de la Marea Neagră.

Cuc de la PSD a falimentat voluntar compania

Paradoxal, după implementarea proiectului european, în august 2018, Ministerul Trasporturilor, în mandatul lui Lucian Şova (PSD), a pus în dezbatere publică un proiect de act normativ prin care cerea desfiinţarea companiei Radionav. Argumentele: întreaga activitate era susţinută de la bugetul de stat iar Radionav raporta datorii de 1,2 milioane lei.

„Totodată, o parte dintre activităţile aferente Serviciului Public de Radiocomunicaţii Navale de Apel, Pericol şi Salvare sunt parţial caduce iar parţial se pot asigura de către Autoritatea Navală Română", se menţiona în proiectul ministrului Şova.

Conform aceluiași document, prin desființarea acestei companii strategice se diminuau cheltuielile bugetare cu trei milioane lei anual.

Cu alte cuvinte, statul român nu își permitea cheltuirea a 600.000 de euro anual pentru a furniza un serviciu de utilitate publică la care se angajase prin tratate internaționale.

Proiectul ministrului Șova nu s-a materializat, dar a fost preluat în august 2019 de ministrul Răzvan Cuc, tot de la PSD, care a și înaintat un memoriu premierului Viorica Dăncilă prin care cerea dizolvarea companiei Radionav. De data aceasta, însă, proiectul nu mai prevedea ca angajații, echipamentele și atribuțiile Radionav să mai fie preluate de Autoritatea Navală Română (ANR).

În cele din urmă, Cuc a fost mai hotărât decât Șova și a rezolvat problema prin intermediul reprezentanților Ministerului Transporturilor din Adunarea Generală a Acționarilor a Radionav, care au aprobat dizolvarea societății și, ca efect, falimentul.

Radionav, scufundată de Cuc și Mezei

De ce nu a mai vrut ministrul Răzvan Cuc ca angajații, echipamentele și atribuțiile Radionav să fie preluate de ANR? Surse din Ministerul Transporturilor au declarat pentru *Newsweek România*, sub protecția anonimatului, că fostul director al ANR, Alexandru Mezei, ar fi intervenit la ministrul Răzvan Cuc pentru că nu ar fi vrut ca din banii Autorității să finanțeze serviciile de radio-comunicații. Mai mult, dacă ANR ar fi preluat Radionav, Mezei ar fi vrut să angajeze 15 persoane alese pe sprânceană, nu să păstreze angajații Radionav.

La finalul anului 2019, Mezei a fost schimbat din funcție cu prietenul său Cosmin Dumitrache. În urma acestei decizii, Mezei a revenit pe funcția de director – căpitan șef de Port la Căpitănia Zonală Constanța, subordonată ANR. Ulterior, în urma reorganizării Autorității, Dumitrache i-a dat mai multe atribuții prietenului său Mezei.

ANR: „Ce facem noi în caz de, Doamne ferește?!"

Zona economică exclusivă a României în largul Mării Negre se întinde până la o distanță de 200 de mile marine. Siguranța navigației maritime în această zonă este responsabilitatea Autorității Navale Române, instituție publică în subordinea Ministerului Transporturilor.

Newsweek România a obținut un document de la ANR care arată ce haos a provocat falimentarea Radionav de către Ministerul Transporturilor. Conform acestui document, o minută a unei ședințe operative a ANR din 7 ianuarie 2020, directorul general al Autorității, Cosmin Dumitrache, recunoaștea cu nonșalanță că instituția pe care o conduce nu poate asigura comunicațiile în caz de intervenție pentru căutarea și salvarea marinarilor aflați în primejdie.

„Din câte am înțeles și se știe, Radionavul fiind dizolvat, noi nu mai putem asigura comunicațiile în caz de intervenție pentru căutare și salvare. Întrebarea mea ar fi: ce facem noi în caz de Doamne ferește apare un distress (primejdie – n.r.) la 30 sau 40 Km/Mm (mile marine – n.r.) de coastă... nu?!... Există un plan SAR (search and rescue – n.r.), cel mai probabil. Dar întrebarea mea este cum putem asigura noi, deocamdată? Avem vreun back-up, cum putem noi rezolva această problemă?", își întreba subalternii directorul general Dumitrache.

Agenția Europeană de Siguranță Maritimă a sancționat deja Autoritatea Navală Română pentru lipsa serviciilor Radionav, dar statul român e inert

ANR bate la doar 20 de mile, nu la 200

În timpul ședinței, afirmațiile lui Dumitrache au fost confirmate de Silviu Apostol, șeful serviciului Comunicații și IT din cadrul ANR.

„Într-adevăr, dizolvarea Radionav ne-a creat această problemă și ne-a surprins, într-un fel, pentru că inițial s-a discutat la nivel de minister (al Transporturilor – n.r.) preluarea instituției, ceea ce ar fi însemnat preluarea unei părți din personal, a infrastructurii, echipamente ș.a.m.d. Se pare că nu s-a găsit soluția legală și atunci s-a adoptat această soluție a desființării și suntem puși în această situație destul de delicată de a nu putea asigura anumite servicii", a susținut Silviu Apostol.

Tot el a mai spus că ANR ar avea ceva echipamente care ar putea recepționa alertele de primejdie pe o rază de 20 de mile marine, dar România are de acoperit o distanță de 200 de mile marine în larg.

„Noi avem instalații de comunicații prin VHF care în mod normal asigură o rază de acțiune cam de 20 mile marine și aici la Constanța, deci avem și în cadrul MRCC (serviciu din ANR – n.r.) echipament cu apel selectiv numeric care poate recepționa alerte de primejdie în GMDSS (Sistemul Global de Primejdie și Siguranță Maritimă – n.r.) și la Port Control, la VTS (Serviciul de Dirijare a Traficului Naval – n.r.), deci echipamentul VHF de acolo este dotat cu DSC (Apeluri selective digitale – n.r.) și poate primi alerte", a spus în timpul ședinței Silviu Apostol.

În legătură cu o eventuală primejdie la o distanță mai mare de 20 de mile marine, niciunul dintre cei prezenți la ședința operativă nu a oferit vreo soluție.

Falimentul merge înainte: teren vândut cu 2,5 milioane lei

Deși siguranța navigației maritime în apele românești de la Marea Neagră a

CIOCLI
Răzvan Cuc (sus) și Lucian Șova, foști miniștri PSD ai Transporturilor, au falimentat Radionav. EMSA sancționează România

rămas de izbelişte, lichidatorul desemnat să se ocupe cu dizolvarea companiei Radionav, A&A Consultants SPRL, şi-a văzut de treabă şi a vândut în 2020 un teren intravilan de 16.612 metri pătraţi situat în localitatea Cumpăna, din judeţul Constanţa.

Terenul a fost cumpărat de firma Feral Impex SRL contra unei sume de aproximativ 2,5 milioane lei. Societatea este patronată în acte de o anume Luminiţa Mădălina Florea şi are ca obiect de activitate comerţ cu amănuntul în magazine nespecializate cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi şi tutun.

Contactată de *Newsweek România*, Luminiţa Florea a spus că „anul trecut a fost licitaţie. Mai ştiu să vă spun acum cu cât l-am cumpărat? Nu mai ştiu, domnule... La câte plăţi fac zilnic, mai ştiu eu cât a fost ăla? Nu m-am gândit dacă o să construim, dar deocamdată am pus acolo lucernă. Acolo era gol, gol. Au scos şi o parte din parchet (din clădirea aflată pe teren – n.r.)".

Târguială la Transporturi: cine vrea Radionav?

Totuşi, statul încearcă să readucă Radionav pe linia de plutire. Astfel, pe 25 martie a.c., a avut loc o întâlnire la sediul Ministerului Transporturilor între lichidator, secretarul de stat Ionel Scrioşteanu, reprezentanţi ai Ministerului Apărării Naţionale, ANCOM şi ANR.

„Scopul întâlnirii a fost acela de a se găsi o modalitate juridică de preluare a echipamentelor şi sistemelor de comunicaţii în vederea punerii în funcţiune a acestora, demers necesar asigurării siguranţei circulaţiei maritime", s-a menţionat într-un document publicat în Buletinul Insolvenţei.

Reprezentanţii ANCOM au susţinut că instituţia are capacitate financiară, tehnică şi de personal pentru a pune în funcţiune doar unul dintre sisteme, însă nu acceptă o preluare temporară a acestora întrucât punerea în funcţiune necesită efectuarea unor cheltuieli semnificative.

Directorul ANR Cosmin Dumitrache a arătat că este nevoie de o modificare legislativă pentru a prelua atribuţiile Radionav, dar că nu doreşte să preia temporar echipamentele pentru a asigura siguranţa navigaţiei maritime.

Reprezentanţii Ministerului Apărării au declarat că pot prelua cele două sisteme de comunicaţii doar dacă s-ar emite o Hotărâre de Guvern prin care să se faciliteze trnsferul activului şi pasivului de la Radionav la MApN.

EMSA: „neconformitate majoră" la ANR

O lună mai târziu, pe 20 aprilie, s-a propus ca Ministerul Apărării să preia calitatea de acţionar unic de la Ministerul Transporturilor, cu condiţia „stingerii tuturor datoriilor înscrise în tabelul creditorilor". Conform tabelului creditorilor, şi Ministerul Apărării are de recuperat de la Radionav puţin peste 823.000 lei.

Pe lângă aceşti bani, MApN a mai solicitat o sumă de aproximativ 371.000 lei, însă lichidatorul nu recunoaşte această sumă, care s-ar fi prescris.

Unul dintre oficialii Ministerului Transporturilor a declarat pentru *Newsweek România* că nici Armata şi nici lichidatorul nu vor să renunţe la sumă, motiv pentru care chestiunea va fi tranşată în instanţă. Totul ar putea să dureze aproximativ doi ani. Timp în care siguranţa navigaţiei este, deşi pare incredibil, pur şi simplu neluată în calcul de statul român.

O deficienţă pe care Agenţia Europeană pentru Siguranţa Maritimă (EMSA) a sancţionat-o: conducerii Autorităţii Navale Române (instituţia responsabilă de comunicaţiile SOS până la 200 de mile marine în larg) i s-a pus în vedere că are o neconformitate majoră pentru că nu respectă normele europene în ceea ce priveşte supravegherea şi siguranţa maritimă.

FOTO:GOV.RO; FACEBOOK/LUCIAN ŞOVA; FACEBOOK/EMSA

JOCURI

Vlădică, agentul dublu de la Apărare

Azi negociezi din partea statului cu o companie de armament, a doua zi ești consultantul companiei.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

FLORIN LAZĂR VLĂDICĂ, FOST secretar de stat în Ministerul Apărării și șef al Departamentului pentru Armamente, a atribuit în mandatul său un contract de 3,9 miliarde USD companiei americane Raytheon, de la care s-a cumpărat sistemul de rachete Patriot. Contractul a fost negociat astfel încât statul român să nu beneficieze de offset (investiții în România în valoare de peste 80% din valoarea contractului).

După ce a părăsit MApN, Vlădică a fost contractat tocmai de compania americană Raytheon pentru a-i reprezenta interesele în România, unde aceasta a finalizat achiziția bateriilor de coastă NSM. O afacere contestată de competitori, pentru care Ministerul Apărării Naționale va plăti minim 286 milioane USD. Tot fără offset.

Umbra lui Tender în Africa

Controversatul pesedist Florin Lazăr Vlădică a gestionat timp de șapte ani, în perioada 2010-2017, afacerile lui Ovidiu Tender în Africa.

Pe 29 martie 2017, premierul Sorin Grindeanu l-a retras din Africa și l-a numit secretar de stat în Ministerul Apărării Naționale, șef peste Departamentul pentru Armamente (DpA). Adică i-a dat pe mână toate achizițiile de armament pe care urma să le facă România pentru armată. Două luni mai târziu, în timpul unui exercițiu militar româno-american organizat la poligonul Smârdan, Vlădică a anunțat că va fi demarată procedura de achiziție a sistemelor de rachete Patriot și Himars, dar și a blindatelor Piranha V.

La Raytheon, în SUA, ca secretar de stat

În urma acestei declarații, în septembrie 2017, o delegație condusă de ministrul Apărării Mihai Fifor a ajuns în SUA pentru a se întâlni cu reprezentanții companiilor americane din industria de apărare, inclusiv cu cei ai Raytheon. Din delegația românească a făcut parte și Florin Lazăr Vlădică, în calitate de șef al DpA.

La scurt timp după vizita din SUA, Guvernul României a aprobat achiziția celor trei programe de înzestrare ale Armatei Române. Cel mai mare contract a fost achiziția sistemului Patriot, în valoare de 3,9 miliarde dolari, de la compania Raytheon.

Contract pentru care România nu a negociat clauze de offset. Adică americanii nu au fost obligați să reinvestească minim 80% din valoarea contractului în țara care plătește contractul.

De exemplu, în Polonia, în schimbul unui contract asemănător, americanii au construit o fabrică de componente pentru sistemul Patriot. Practic, contractul asumat de Vlădică a fost semnat în defavoarea statului român.

Spre deosebire de Polonia, România nu reușește să întoarcă mai nimic din sumele cheltuite pe armament în economia națională prin clauze de offset

La Raytheon, în România, consultant

Vlădică a fost schimbat din funcție pe 31 ianuarie 2018 de premierul Viorica Dăncilă. Ulterior, el a plecat în SUA, de unde a revenit în calitate de consultant al companiei Raytheon.

La solicitarea *Newsweek România*, Ministerul Apărării Naționale a transmis că specialiști din cadrul Direcției generale pentru armamente participă frecvent la întâlniri cu reprezentanți ai diverșilor operatori economici români și străini, deci implicit și cu reprezentanți ai companiei Raytheon.

„Scopul acestor întâlniri îl constituie prezentarea de către comercianți a capabilităților de producție, precum și performanțele anumitor echipamente pe care le produc (...) Raytheon este o companie implicată în mai multe programe de înzestrare aflate în derulare, iar întâlnirile reprezentanților acesteia cu specialiștii MApN au o frecvență foarte mare. Domnul Florin-Lazăr Vlădică a fost prezent la o singură întâlnire de acest fel", se menționează în răspunsul transmis.

Recent, Ministerul Apărării a solicitat semnarea unui contract de tipul „Guvern la Guvern" cu SUA pentru achiziționarea sistemului de rachete „Naval Strike Missile", produs de Raytheon, companie la care Vlădică e consultant pentru piața locală. Valoarea contractului este de minim 286 milioane dolari. Nu sunt prevăzute clauze de offset.

Contractul ridică numeroase semne de întrebare cu privire la valoarea finală a acestuia, dar și în ceea ce privește eficacitatea rachetelor NSM, despre care specialiștii susțin că nu sunt fiabile pentru Marea Neagră.

Contactat de *Newsweek România*, Lazăr Vlădică nu a vrut să comenteze.

Newsweek ROMÂNIA

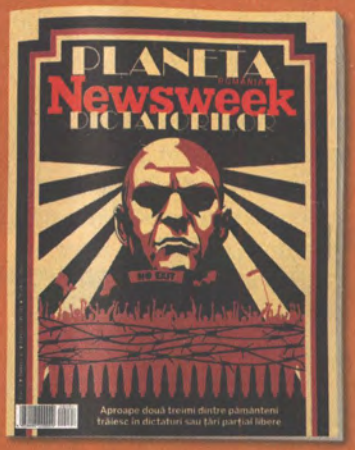

ABONEAZĂ-TE!

La Poșta Română sau pe www.newsweek.ro

URMĂRIȚI ȘI Newsweek LIVE

ALEGERI ÎN MOLDOVA

Drumul Maiei Sandu spre victorie

Actualul președinte al Republicii Moldova a reușit să impună, după o luptă dură, organizarea alegerilor parlamentare anticipate la 11 iulie.

PREȘEDINTELE MAIA SANDU a învins opoziția vehementă a unei majorități parlamentare ad-hoc, formată din aleșii care nu doreau să își piardă funcțiile.

Newsweek România vă prezintă pașii pe care i-a făcut Sandu și ce perspective sunt, la anticipate, deși sondajele din Republica Moldova au avut mai mereu erori uriașe.

Nu doreau să plece acasă

La 15 noiembrie 2020, Maia Sandu a câștigat turul II al alegerilor prezidențiale. Încă din campanie, ea a declarat că dorește plecarea guvernului susținut de socialiști și de partidul lui Plahotniuc și anticipate. Sandu și-a preluat funcția la 24 decembrie 2020.

Guvernul condus de Ion Chicu demisionează la 23 decembrie 2020, cu o zi înainte de investirea lui Maia Sandu. Înainte de a deveni prim-ministru, Ion Chicu a fost consilierul lui Igor Dodon la președinție și a deținut funcția de

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Dreapta, de obicei divizată, a făcut un pas în tandem: partidele au convenit că nu se vor ataca în campania electorală

ministru al Finanţelor în perioada regimului Plahotniuc. Prin această demisie se deschide calea anticipatelor. Din 31 decembrie până acum, guvernul de la Chişinău este condus de premierul interimar Aureliu Ciocoi.

Parlamentul respinge două propuneri de premier, avansate de Sandu: Natalia Gavriliţă şi Igor Grosu.

Ambii sunt membri ai Partidului Acţiune şi Solidaritate (PAS), formaţiunea Maiei Sandu. Gavriliţă a căzut la vot, la 11 februarie. În cazul lui Grosu, Parlamentul n-a avut cvorum când candidatul s-a prezentat pentru investitură, la 25 martie, dar s-a considerat că aceasta este o tentativă eşuată.

La 15 aprilie, Curtea Constituţională a constatat că există circumstanţe pentru dizolvarea Parlamentului şi declanşarea alegerilor anticipate. Maia Sandu a sesizat această curte încă din luna martie. „Parlamentul a eşuat să aleagă un Guvern din două încercări şi după 45 de zile de la prima solicitare de investitură, iar de la demisia guvernului Chicu au trecut mai mult de 3 luni. Ca şi experţii în drept constituţional, consider că sunt întrunite circumstanţele legale pentru dizolvarea Parlamentului", a susţinut în martie Maia Sandu.

Parlamentarii care doresc să blocheze anticipatele, din PSRM (formaţiunea lui Dodon) şi Partidul Şor (condus de Ilan Şor), votează schimbarea preşedintelui Curţii Constituţionale, Domnica Manole. Curtea respinge decizia Parlamentului.

Parlamentarii PSRM şi din formaţiunea lui Şor votează instituirea stării de urgenţă, invocând pandemia. Instituirea stării de urgenţă ar fi blocat dizolvarea Legislativului. Curtea Constituţională decide că decizia Parlamentului este neconstituţională.

La 10 mai, Maia Sandu emite decretul de organizare a alegerilor parlamentare anticipate.

PAS speră-n majoritatea simplă

Dreapta de la Chişinău, de obicei divizată, a făcut un pas în tandem, totuşi: partidul Maiei Sandu şi Partidul Plaforma Demnitate şi Adevăr (PPDA), fondat de Andrei Năstase, au convenit că nu se vor ataca reciproc în timpul campaniei electorale.

PAS mizează pe un vot masiv al Diasporei, ceea ce i-ar putea aduce 40 din cele 100 de mandate din Legislativul de la Chişinău.

Situaţia dreptei este complicată de înscrierea în cursă a formaţiunii unioniste AUR, condusă de deputatul George Simion.

La stânga, PSRM (Igor Dodon) şi PCRM (Vladimir Voronin) au convenit formarea unei alianţe electorale, deşi, în trecut, se certaseră violent. Partidul Nostru, condus de primarul de Bălţi, Renato Usatîi, a anunţat că va merge în bloc cu Partidul Patria („Rodina"). Lui Usatîi i s-ar putea alătura şi Partidul Congresul Civic, o formaţiune rusofonă, condusă de fosta „eminenţă cenuşie" a lui Vladimir Voronin, Mark Tkaciuk.

Usatîi a ieşit pe locul trei la prezidenţialele din toamna lui 2020, cu 16%, iar în turul II a susţinut-o pe Maia Sandu.

Presa de la Chişinău speculează că oligarhul fugar Vladimir Plahotniuc s-ar putea alia cu Usatîi, să-şi plaseze oamenii pe listele acestuia şi să-l susţină financiar.

Pe 21 aprilie, Institutul Republican Internaţional a făcut public un sondaj care arată că doar cinci partide ar avea şanse de a accede în Parlament: PAS (33%), PSRM (19%), „Partidul Nostru" (6%), al cărui lider este Renato Usatîi, Partidul „Şor" (5%) şi Platforma Demnitate şi Adevăr (5%). Partidul Democrat, controlat de Plahotniuc şi condus acum de fostul premier Pavel Filip, nu ar mai intra în Parlament.

Pragul electoral în Republica Moldova este de 6% pentru un singur partid, în timp ce într-o alianţă de două partide se cere un procent de 7% pentru a intra în Parlament.

Potrivit sondajului IRI, Sandu se bucură de cea mai mare încredere în rândul cetăţenilor – 41%, fiind urmată în top de Dodon cu 19%, Andrei Năstase - 12%, Renato Usatîi – 11%, Ilan Şor – 7% şi Vladimir Voronin – 7%.

Scanează acest cod QR sau intră pe newsweek.ro/tag/video pentru a viziona interviul cu Igor Grosu, preşedintele interimar al PAS, despre motivul pentru care sunt necesare alegerile anticipate în Republica Moldova.

video newsweek.ro

FOTO: PREŞEDINŢIA REPUBLICII MOLDOVA

PERICOL

Germania are o problemă cu extremismul

Amenințări cu moartea prin rețelele sociale, pornind de la un grup închis, legat de un partid extremist. Oficiali amenințați în mediul virtual sau direct. Proteste anti-restricții marcate de mesaje xenofobe și antisemite. Vi se pare cunoscut? Se întâmplă în Germania. Deosebirea este că acolo, statul acționează.

EURODEPUTATUL grec Ioannis Lagos a fost arestat de poliția belgiană

ZIUA DE 6 IANUARIE 2021 RĂMÂNE ÎN CONȘTIINȚA umanității drept cea a asaltului asupra Capitoliului din Washington. Gloata care a atacat simbolul democrației americane nu a reușit răsturnarea pe care o visa. Democrația și dreptul au supraviețuit, dar evenimentul le-a dat multora de gândit cu privire la fragilitatea lor sub asaltul dezinformării și extremismului.

Dar dacă un eveniment identic s-ar fi petrecut, cu câteva luni mai devreme, pe pământ european? La 28 august 2020, în timpul unui protest anti-restricții sanitare, câteva sute de protestatari au forțat un baraj al Poliției în încercarea de a urca pe treptele Reichstagului din Berlin, sediul parlamentului german.

Evenimentul a creat o undă de șoc în Germania, mai mulți lideri politici acuzând o „atingere adusă democrației". Din fericire, tentativa celor câteva sute nu a fost încununată de succes, iar Germania a fost scutită de imaginile terifiante cu atacatorii invadând clădirea oficială în căutarea deputaților, distrugând bunuri și documente.

Dar aceasta nu înseamnă că Germania, stat-pivot al Uniunii Europene, nu are o problemă cu grupurile care acționează împotriva statului și a democrației.

Alternativa pentru Germania, sub observație

La începutul lui martie, Oficiul Federal pentru Protecția Constituției (BfV) a clasificat întreaga formațiune de dreapta Alternativa pentru Germania „suspectă de extremism". Aceasta deschide calea punerii sub supraveghere și folosirii serviciilor de informații - de exemplu, prin recrutarea de colaboratori din sânul AfD, care să furnizeze note informative pentru serviciul german de informații interne.

La scurt timp, supravegherea a fost suspendată de un tribunal german, până la pronunțarea instanței superioare.

Același serviciu a anunțat la începutul lunii mai că va ține sub observație și mișcarea coronascepticilor numită „Querdenken" (ceea ce s-ar putea traduce prin „gândire colaterală").

Serviciul german consideră că mișcarea s-a radicalizat și acționează acum nu doar pentru a contesta măsurile sanitare, ci de-a dreptul pentru „delegitimarea statului".

Astfel de organizații neagă principiile democrației și ale statului de drept, lansează pe internet teorii conspiraționiste, la care adaugă elemente antisemite și xenofobe.

„Querdenken" a afirmat că nu este împotriva democrației și că se pronunță împotriva „tuturor ideilor radicale de dreapta, radicale de stânga, extremiste de dreapta, extremiste de stânga, fasciste, anti-umaniste".

DE

OVIDIU NAHOI

Amenințare cu moartea... „din greșeală"

Au șocat, de asemenea, știrile potrivit cărora fostul lider al Alternativei pen-

PE CONTUL LUI
Günter Brinker a fost reluat un apel la asasinarea cancelarului Angela Merkel

tru Germania răspândea pe Facebook amenințări cu moartea la adresa Angelei Merkel. Acesta a fost reținut la începutul lunii mai de către autorități.

Pe contul lui Günter Brinker, 53 de ani, a fost reluat un apel la asasinarea cancelarului, venit dintr-un chat intern al AfD. Mesajul a fost lansat de portalul Business Insider, care a obținut o captură de ecran a postării, vizibilă timp de aproape nouă ore. Günter Brinker a fost președintele AfD la Berlin între 2013 și 2016.

Mesajul suna astfel: „Ceea ce se întâmplă este o barbarie fără fond, iar faptul că scursura de Merkel este încă în viață mă uimește. Cred că gunoiul ăsta este atât de protejat încât nimeni nu ajunge la el sau germanii nu au sânge în vene...".

Episodul a adus din nou AfD în atenția publică din Germania, după ce, în decursul timpului, și alți lideri ai formațiunii s-au făcut remarcați prin discursuri șovine sau antisemite ori îndemnuri la violență.

Organizația AfD din Berlin a încercat să minimalizeze incidentul. Dar presa a arătat că mesajul a fost citit de mai mulți membri ai grupului închis - inclusiv de soția lui Brinker, Kristen -, dar nu a primit niciun comentariu.

Ziariștii germani și-au amintit că nu a fost chiar prima greșeală a liderilor acestui partid. În 2016, purtătoarea de cuvânt a AfD, Beatrix von Storch, susținea, de asemenea, că un mesaj prin care se cerea împușcarea femeilor și copiilor în cazurile de trecere ilegală a frontierei apăruse tot... din greșeală. În septembrie 2020, Christian Lüht, purtătorul de cuvânt al grupului parlamentar din Parlament, a fost demis din funcție după ce a fost lansată o înregistrare în care acesta propunea gazarea refugiaților.

Iar prima amenințare cu moartea semnată „NSU 2.0" (nume în spatele căruia se bănuiește că s-ar ascunde Blinker) a fost expediată încă din 2018. Au urmat zeci de alte mesaje violente. N

BfV a clasificat Alternativa pentru Germania „suspectă de extremism"

GRECIA:
Când un partid devine „organizație criminală"

Un episod petrecut la sfârșitul lunii aprilie amintește că Germania nu este singura țară europeană care se confruntă cu extremismul și acționează.

Eurodeputatul grec Ioannis Lagos, fost membru al partidului neonazist Zori Aurii, a fost arestat de poliția belgiană, la cererea statului grec, imediat după ce parlamentul European îi ridicase imunitatea.

Lagos fusese condamnat la 13 ani și opt luni de închisoare pentru „conducerea unei organizații criminale".

Povestea a început în 2013, odată cu asasinarea muzicianului și activistului de stânga Pavlos Fyssas. Acesta a fost înjunghiat de mai multe ori în timp ce barul în care se afla fusese atacat de un grup de 50 de indivizi înarmați.

Ancheta a concluzionat că atacul fusese gândit și organizat în structurile partidului Zori Aurii. Formațiunea era constituită pe principii paramilitare, cu grupuri de asalt care ascultau de ordinele transmise de liderii partidului.

Lagos, un lider important al partidului, fusese plasat în detenție provizorie, la fel ca și toată conducerea, după uciderea militantului de stânga, dar a fost pus în libertate condiționată 18 luni mai târziu, în așteptarea procesului. Apoi, a devenit eurodeputat în alegerile din mai 2019.

În octombrie 2020, Lagos a fost condamnat după un proces de cinci ani și jumătate, alături de alți circa 40 de membri ai Zorilor Aurii, formațiune care a fost declarată drept „organizație criminală".

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

NATO

Un mesaj pentru Rusia: Occidentul e aici

Evenimentele politice și militare petrecute în ultimele săptămâni demonstrează un răspuns ferm al Alianței Atlantice față de amenințările din partea Rusiei.

A PLECAT RUSIA CU ADEVĂRAT de la granițele Ucrainei? Da, dacă este să dăm crezare comunicatelor de la Kremlin. Nu, conform președintelui ucrainean Volodimir Zelenski.

Și nici secretarul general al NATO nu este încrezător în asigurările de la Moscova. Dar cel puțin un lucru devine clar: Occidentul e aici și a înțeles provocarea.

Secretarul general Jens Stoltenberg a atenționat, la începutul lunii mai, că prezența trupelor rusești la granița cu Ucraina rămâne semnificativă, conform evaluărilor SUA și ale NATO.

„Prin urmare, NATO trebuie să rămână vigilentă și să monitorizeze îndeaproape evoluțiile", a adăugat el.

Între timp, Occidentul dă și răspunsul, în plan politic dar și militar. Iar România se află în prima linie.

Mai întâi, la sfârșitul lunii aprilie, Bucureștiul a găzduit Trilaterala România – Polonia – Turcia, la nivel de șefi ai diplomațiilor, cu participarea omologilor din Ucraina și Georgia.

Întâlnirea avea loc pe fondul amenințării de la granița răsăriteană a Ucrainei, acolo unde Rusia masa un mare număr de trupe și mari cantități de echipament militar. Iar mesajul de susținere pentru Ucraina, aflată sub amenințare directă, a fost unul cât se poate de clar.

Nu se știe ce a determinat, în cele din urmă, anunțul Moscovei privind sfârșitul exercițiului militar și retragerea în cazărmi (aspecte oricum puse sub semnul întrebării de occidentali).

Dar, odată cu susținerea clar afirmată a Ankarei de sprijin pentru integritatea teritorială a Ucrainei și cu întâlnirea de la București, Rusia a înțeles că la Marea Neagră nu se poate baza câtuși de puțin pe susținerea sau măcar neutralitatea Turciei. Aceasta își continuă politica tradițională de compartimentalizare în raport cu Rusia: cooperăm acolo unde avem interese comune, dar niciun fel de concesie în rest.

Iar, la Marea Neagră, Rusia și Turcia rămân rivale. Într-un sens mai larg, Moscova a putut observa că o eventuală intervenție militară împotriva Ucrainei o va izola cu totul în plan internațional.

A urmat, la începutul lunii mai, summitul București 9, cu participarea virtuală a președintelui american Joe Biden, a șefilor de stat sau de guvern din Bulgaria, Cehia, Estonia, Letonia, Lituania, Slovacia și Ungaria și cu prezența președintelui polonez Andrej Duda.

În concluziile reuniunii, participanții au condamnat acțiunile agresive ale Rusiei precum și activitățile agresive hibride desfășurate de aceasta, pe care le văd drept o amenințare la securitatea euro-atlantică. De asemenea, au condamnat „actele de sabotaj ale Rusiei pe teritoriul Alianței, așa cum au demonstrat exploziile din 2014 de la depozitul de muniție de la Vrbětice, din Republica Cehă". Și, pe un ton ceva mai moderat, au atras atenția asupra unui posibil mod de acțiune similar pe teritoriul Bulgariei, caz aflat sub ancheta autorităților de la Sofia.

Rusia devine oficial o amenințare. China – un rival sistemic.

Un element-cheie din concluziile summitului este cel potrivit căruia

DE

OVIDIU NAHOI

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

„ascensiunea globală a Chinei are implicații pentru securitatea euro-atlantică". Iar cei 9 promit să abordeze situația împreună, în cadrul Alianței.

Trebuie că această remarcă a fost smulsă cu greu, câtă vreme state precum Ungaria sau Cehia s-au arătat în ultimii ani foarte dornice de cooperare cu China, putându-se chiar constitui într-o „axă" chinezească în regiune, alături de Serbia și alte state din Balcanii de Vest. Toate aceste elemente, ca și promisiunea președintelui Biden de a acorda o atenție deosebită securității în regiune, reprezintă încă un semn al „trezirii" Occidentului în fața amenințărilor strategice. Dar și al voinței întărite de cooperare, după venirea la Casa Albă a președintelui Joe Biden.

Răspunsul militar: cel mai mare exercițiu din ultimii 25 de ani

În aceeași perioadă, în portul albanez Durres a început Defender Europe 2021, cel mai mare exercițiu militar organizat de SUA în Europa în ultimii 25 de ani. Este un exercițiu pe scară largă al Armatei SUA în Europa și Africa, cu participarea aliaților și partenerilor NATO. Amploarea, extinderea geografică și scenariul exercițiului reprezintă un răspuns puternic al Alianței în contextul amenințării tot mai puternice a Rusiei. Iar provocările nu privesc doar zona Mării Negre sau flancul estic al Alianței și și ceea ce s-ar putea numi „curtea din spate", Balcanii de Vest, unde Rusia este tot mai activă.

Desantul masiv pe coasta albaneză este răspunsul. Iar dimensiunea africană tinde să dea un mesaj mai îndepărtat, până spre China.

Moscova a putut observa că o eventuală intervenție militară împotriva Ucrainei o va izola cu totul în plan internațional

România-Polonia, o alianță centenară. Va rezista de această dată?

Să remarcăm prezența, în persoană, a președintelui polonez la summitul București 9. Cele două țări se reafirmă astfel ca lideri ai flancului răsăritean al Alianței Atlantice dar și a Uniunii Europene. Și, așa cum Polonia este pivotul Alianței în zona baltică, România capătă același rol la Marea Neagră. De data aceasta, pe picior de egalitate.

Și sunt 100 de ani de cooperare strategică româno-polonă. La Ambasada României de la Varșovia a fost marcat, în 12 mai, centenarului Alianței defensive dintre România și Polonia. Un moment semnificativ în contextul tensionat din regiune.

„Într-un context regional și global extrem de complex, vom acționa energic și ferm pentru consolidarea coeziunii în cadrul Uniunii Europene și a solidarității în interiorul NATO, precum și pentru sprijinirea statelor din vecinătate în eforturile lor de apropiere față de valorile și modelele europene și euroatlantice", a spus președintele Iohannis în mesajul transmis cu acest prilej.

Alianța româno-polonă, încheiată după Primul Război Mondial, nu a reușit să evite dezastrul, odată cu ascensiunea regimurilor totalitare, nazist și comunist.

Polonia a fost ștearsă de pe hartă, România a fost amputată teritorial. Memoria, de o parte și de alta, este dureroasă, într-o perioadă care aduce aminte, prin destule elemente, de întunecații ani 1930. De data aceasta există însă un element în plus, care se poate dovedi fundamental: alianța Occidentului.

Condamnații ultimelor cariere de cărbune

Am copilărit într-o perioadă în care minerul era un simbol și mineritul o prioritate națională. Treizeci de ani mai târziu, exploatările miniere de cărbune din România sunt pe cale să își închidă porțile pentru totdeauna.

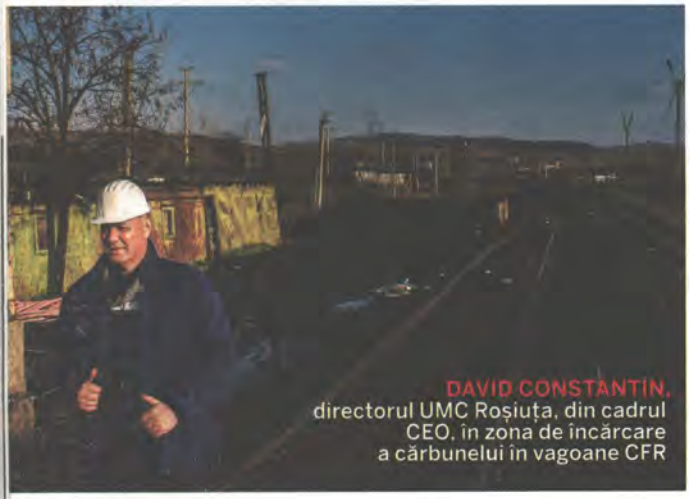

DAVID CONSTANTIN, directorul UMC Roșiuța, din cadrul CEO, în zona de încărcare a cărbunelui în vagoane CFR

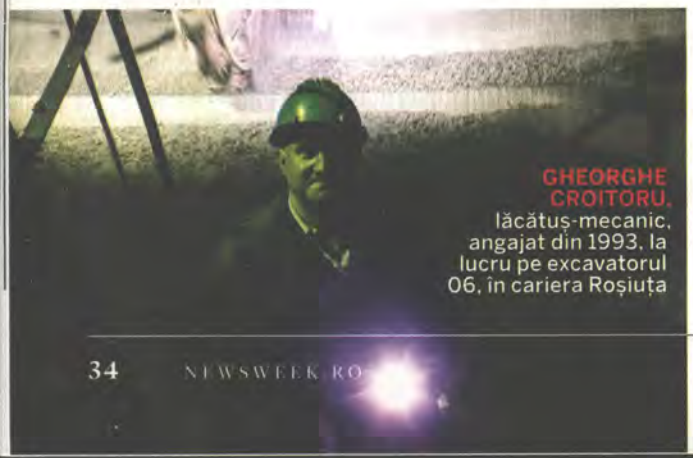

GHEORGHE CROITORU, lăcătuș-mecanic, angajat din 1993, la lucru pe excavatorul 06, în cariera Roșiuța

PRINCIPALII FACTORI CARE AU INFLUENȚAT SOARTA MINERITULUI în România sunt: baza tehnologică, schimbările climatice, forța de muncă, managementul și, nu în ultimul rând, corupția și presiunile politice. Potrivit declarațiilor mai multor muncitori din Complexul Energetic Oltenia, cu mici excepții, multe dintre echipamentele folosite azi în mine sunt moștenite de dinainte de 1989. Oricât de mult ai investi în dezvoltarea și pregătirea forței de muncă, productivitatea și profitabilitatea acesteia este limitată de tehnologia utilizată și de capacitatea utilajelor. Pentru a înțelege mai bine condițiile deplorabile din mine la ora actuală, cred că afirmația unui miner de la Vulcan spune tot: „ne era mai bine pe vremea când aveam voie să muncim cu caii în mină".

Lulu, un excavatorist brigadier în vârstă de 53 de ani de la Tismana, adaugă la rândul lui: „Vara, la 40 de grade, când încep să excavez, în câteva secunde pulberea fină mă îngroapă până la brâu. Mai vine din când în când un coleg cu o lopată să scoată cărbunele din cabină. Așa lucrez de mai bine de 30 de ani".

De zeci de ani, milioane de români au citit, s-au distrat, au avut căldură și lumină în apartamente și din cărbunele provenit din roțile învârtite non-stop de cei precum Lulu.

Echipamente dezmembrate și încropeli

În mod inexplicabil, conform spuselor multor mineri, aceștia și-au pierdut în timp încadrarea locurilor de muncă la condiții deosebite. Unii dintre ei au încercat pe calea instanței să își recapete această încadrare.

Nu se poate ca statele învecinate să acționeze în instanță CE Oltenia pe motiv de poluare sau zgomot și angajații companiei, cei care muncesc în carieră, să nu beneficieze de sporuri de muncă în condiții deosebite.

Lipsa de perspectivă, salariile mici și condițiile de muncă extrem de grele au făcut ca tot mai puțini tineri să își dorească o carieră în minerit, în ciuda lipsei de alternative din zonă. Însăși media de vârstă a minerilor arată că această industrie este pe cale de dispariție. Minerii în vârstă își amintesc de vremurile în care munca lor era respectată și răsplătită. Acum, nicio fișă a postului nu mai este respectată.

Instituția falimentară îi obligă să lucreze în echipe dezmembrate, să încropească și să improvizeze pentru a mai trece cu bine încă un schimb. Au acceptat să suplinească munca ce trebuia făcută de alți colegi, cu speranța că își vor primi salariul doar cu puțin mai alb decât cărbunele extras de ei din dealul nemilos.

Echipamentul era învechit și când erau ei tineri, însă atunci puteau face față greutăților având de partea lor avantajul vârstei. Acum nu îi mai ajută nici echipamentul, și nici condiția fizică.

În timp ce o parte dintre ei sunt nevoiți să intre în grevă pentru a-și primi salariile, ceilalți se gândesc cu groază că în curând le va veni și lor rândul să plece cu mâna goală în ziua de salariu. Din cei aproximativ 12.000

DE

MUGUR VĂRZARIU

FOTO: MUGUR VĂRZARIU / GETTY IMAGES / NEWSWEEK

UN MINER supervizează benzile transportoare în cariera Roșiuța

de angajați ai CE Oltenia, doar câteva zeci participă zilnic la pichetarea prefecturii Târgu Jiu. Până și această reacție este influențată de media de vârstă crescută a minerilor. Au apus demult vremurile când un singur lider sindical strângea în aceeași piață peste 15.000 de suflete.

Era deja noapte când am stat de vorbă cu Gheorghe Croitoru pe una dintre platformele excavatorului 6 de la Roșiuța. În bătaia reflectoarelor vedem cum peste noi se așterne cu viteză praful fin căzut de pe banda de deasupra capetelor noastre. „Nu mă omoară cariera și munca grea cât mă omoară incertitudinea", spune Gheorghe Croitoru.

Ce au stabilit tratatele internaționale

În 1992, la Rio de Janeiro a fost semnată Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice. Efortul de stabilizare a gazelor cu efect de seră în atmosferă a marcat începutul sfârșitului industriei miniere în întreaga lume.

A urmat apoi protocolul de la Kyoto, semnat inclusiv și de România, prin care țara noastră și-a asumat o țintă de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 8% față de anul de bază 1989.

„Nu mă omoară cariera și munca grea, cât mă omoară incertitudinea"

Gheorghe Croitoru, excavatorist

În 2015, s-a semnat Acordul de la Paris care are la bază principiul responsabilității comune dar diferențiate și a capacităților respective și principiul echității.

Dacă la începutul anilor 2000, cărbunele avea o pondere de aproximativ 30% în mixul energetic, în timp ce energia eoliană reprezenta aproximativ 12%, un deceniu mai târziu, raportul aproape că s-a inversat (13,49 vs. 26,20). Este evident că, în condițiile impuse de reducerea emisiilor de CO_2 termocentralele nu pot concura pe piață cu alte surse de energie.

Plata certificatelor CO_2 sau investițiile, în lipsa unor subvenții de la stat, vor duce la creșterea prețului. Din acest motiv, multe dintre termocentrale ar trebui să își reducă considerabil activitatea.

În 2013, guvernul le-a acordat prioritate în sistemul electric termocentralelor cel mai puțin rentabile, respectiv CE Oltenia și Mintia.

În acest fel, guvernul s-a asigurat că unitățile necompetitive își vând producția înaintea producătorilor competitivi. Șapte ani mai târziu, prin liberalizarea pieței, astfel de măsuri nu mai reprezintă o soluție.

DANIEL BURLAN, președintele Complexului Energetic Oltenia, în biroul său din Târgu Jiu

COSMIN CONSTANTIN TRUFELEA, directorul UMC Roșia, din cadrul CEO, în cariera Roșia

România, singura țară care nu și-a negociat un plan de închidere a minelor

În baza acordurilor internaționale, toate țările europene și-au negociat un plan etapizat de încetare a activităților miniere.

În România, lipsa transparenței și a planificării face ca finalul epocii miniere tradiționale să fie caracterizat prin șoc și groază.

Incertitudinea zilei de mâine îi face pe mineri să lupte mai degrabă pentru diminuarea pragului de pensionare de la 55 la 52 ani decât pentru salvarea mineritului. În aceste vremuri tulburi, 3 ani pot face diferența între câteva salarii compensatorii și o binemeritată pensie care, în cazul minerilor, este mai mare decât salariul.

Managementul numit politic arareori a fost în măsură să facă față provocărilor acestui sector economic. Incompetența a fost însă de cele mai multe ori cea mai mică problemă. Legendele miniere vorbesc despre manageri care au facilitat colaborarea cu anumite firme sau care au „retehnologizat" utilajele demontând piesele, revopsindu-le și reinstalându-le. După 2012, toate investițiile, și acelea destul de mici comparativ cu nevoile, au mers aproape exclusiv către termocentrale, în încercarea de a reduce emisiile de CO_2. De atunci și până azi, oamenii spun că, la nivel de cariere, retehnologizarea a însemnat cel mult achiziția de aparate de aer condiționat pentru birourile centralei. La fel se vorbește și despre echipamente cumpărate la supraprețuri, de la firme căpușe, o practică ce avea să îi îmbogățească pe unii și să îi adâncească și mai mult în faliment pe cei de la CE Oltenia.

Se vorbește și despre un grup al intereselor exploatatorilor de gaze care își doresc reconversia termocentralelor de la alimentarea cu cărbune la cea cu gaze naturale.

S-a scris mult în presa centrală și lo-

FOTO: MUGUR VĂRZARIU / GETTY IMAGES / NEWSWEEK

Vedere de ansamblu a carierei Roşia şi a termocentralei Rovinari

cală inclusiv despre furturile practicate în cariere cu implicarea unor angajaţi CEO, furturi rămase nepedepsite. La fel de interesant a fost şi fenomenul sponsorizărilor diverselor echipe de fotbal. Pe lângă sumele destinate acestor sponsorizări, este demn de remarcat şi faptul că, de multe ori, de aceste echipe s-au ocupat în mod direct diverşi lideri sindicali.

Orice s-ar fi întâmplat în realitate, nu pot să nu observ că managementul acestor instituţii a aşteptat ceasul al 12-lea pentru a căuta în mod activ soluţii pentru rezolvarea sau măcar îmbunătăţirea condiţiilor de practicare a mineritului în România. Dacă o făceau la timpul potrivit, poate nu reuşeau să îl salveze în totalitate, dar poate măcar obţineau o victorie parţială sau o etapizare demnă de sacrificiul acestor generaţii de mineri.

Filiera pirolizei

Constantin Creţan este unul dintre liderii minerilor condamnaţi pentru Mineriada de la Costeşti din 1999. Aşa s-a recomandat din prima clipă în care l-am întâlnit. Nu mă miră, având în vedere că încă reprezintă interesele unui sindicat al minerilor, deşi a ieşit la pensie. Nici acum, în ceasul al doisprezecelea, nu se lasă. Promovează piroliza ca soluţia salvatoare care va preveni închiderea minelor. Împreună cu Adrian Aciu, membru al echipei inventatorului român Iuliean Horneţ, a încercat să le propună celor de la CE Oltenia un proiect pilot pe bază de energie ecologică şi ieftină.

Investiţiile din ultimii ani au mers aproape în totalitate către termocentrale

Discuţia iniţială între cei doi şi Ion Dobriţoiu, unul dintre directorii Complexului Energetic, m-a pus pe gânduri. Am avut senzaţia că reprezentantul companiei a abandonat orice speranţă.

Speranţa mi-a revenit discutând cu şeful de carieră de la Roşia şi cu Daniel Burlan, preşedintele CE Oltenia. Cei doi par deschişi la soluţia pirolizei propusă de Constantin Creţan şi la rândul lor au indentificat o soluţie implementată într-o termocentrală japoneză, care ar reduce emisiile de CO_2 aproape de zero. Se pare însă că domnul Hornet i-a solicitat domnului Burlan informaţii tehnice despre cărbunele extras şi o tonă de lignit uscat pentru teste şi, deşi i s-a promis că o să le primească într-o săptămână, nici după trei săptămâni nu le-a primit. Statul la stat rămâne o paradigmă greu de învins.

În timpul întâlnirii noastre, Constantin Cosmin Trufelea, şeful carierei Roşia, îşi punea în mod corect întrebarea dacă grupul inventatorului Horneţ poate să realizeze o instalaţie pentru un grup de 330 MW, care consumă între 8 şi 10 mii tone cărbune/24 h, cu ce cost şi mai ales care este consumul propriu tehnologic.

I-am adresat aceste întrebări domnului Horneţ, dar nici după trei săptămâni nu a reuşit să îmi dea un răspuns.

Minerii își schimbă hainele în vestiar pentru a-și începe ziua de lucru la cariera de cărbune Roșiuța

Cărbunele extras este transportat pe benzi către punctul de colectare în cariera Roșiuța

Excavatorul 06 mușcând din steril

Excavatoristul Bărlan Gheorghe, acționând excavatorul 06 în cariera Roșiuța

FOTO: MUGUR VĂRZARIU / GETTY IMAGES / NEWSWEEK

Utilaje de excavare și haldare, în cariera Roșiuța

Mineri care supervizează benzile transportoare în cariera Roșiuța

FOTO: MUGUR VĂRZARIU / GETTY IMAGES / NEWSWEEK

Maistrul electromecanic Chircu Alexandru, înainte de ultimul post din ultima sa zi de lucru în cariera Roșiuța

Protestatari angajați ai CEO au pichetat mai multe zile sediul Prefecturii din Târgu Jiu în luna februarie. Pe lista revendicărilor s-au numărat, printre altele, reducerea vârstei de pensionare, creșterea salariilor, dar și îmbunătățirea condițiilor de muncă

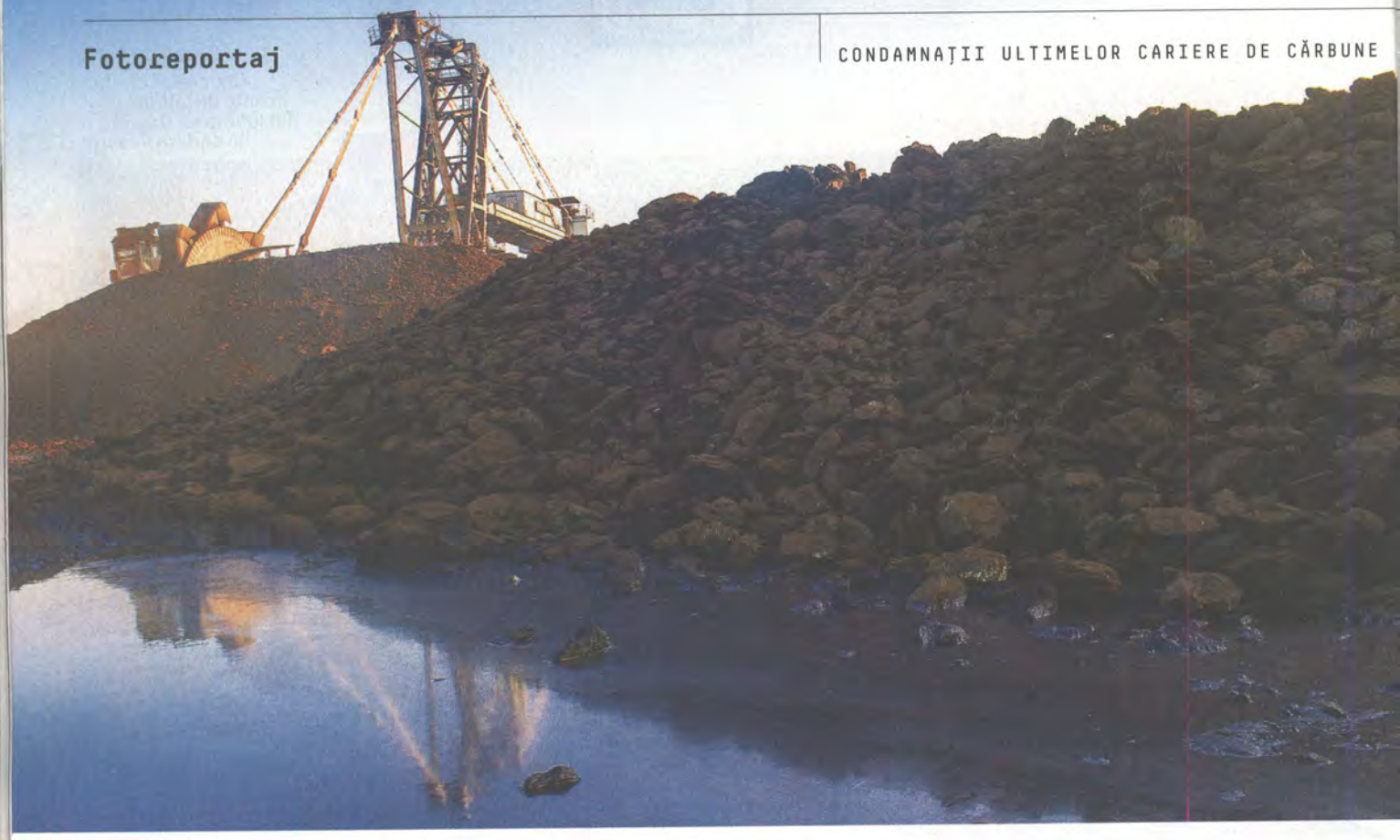

Când ar trebui ca România să închidă minele

Indiferent de soluția tehnică găsită pentru a reduce emisiile de CO_2 la nivel de termocentrale, rămâne însă problema finanțării, fie ea publică sau privată (BEI, BERD, BM). În mod evident, oricare ar fi soluția tehnică, finanțarea depinde de un acord politic. Lipsa de viziune, managementul politizat și, nu în ultimul rând, birul certificatelor CO_2, a adus CEO în prag de faliment.

Un alt exemplu pozitiv este directorul Gheorghiu, cel ce conduce complexul minier Vulcan. L-am cunoscut în ziua în care Constantin Crețan le-a adus o mașină încărcată cu pâine și conserve în semn de solidaritate.

Cu lecția închiderilor învățată pe propria piele, cei din Valea Jiului par să fi înțeles cât de importantă este inclusiv o asumare eșalonată a unui moment inevitabil. Angajarea ultimului miner și păstrarea lui în siguranță timp de 20-25 de ani putea să fie o strategie viabilă dacă avea cine să o negocieze. Momentan sună mai mult a scenariu de film romanțat.

România nu trebuie să închidă minele nici mai repede, dar nici mai târziu decât celelalte țări europene. România are însă de ales între birul certificatelor CO_2, al căror preț crește exponențial de la an la an, și găsirea unei soluții pentru reducerea emisiilor de CO_2 la nivelul hidrocentralelor.

Litigii nefârșite

Conform declarațiilor lui Constantin Trufelea, șeful carierei Roșia, pe lângă certificatele CO_2, exploatarea se confruntă și cu eliberarea de sarcini a frontului de lucru. Pentru a putea avansa conform planului și a normelor de lucru, este nevoie ca terenurile din jurul carierei să fie expropiate. Aici apar fie litigii cu persoane când este vorba de sate, fie litigii cu diverse organizații de mediu când este vorba de zone împădurite.

Antonio Guterres, secretarul general al ONU, vorbește despre eliminarea completă a folosirii cărbunelui ca fiind cea mai importantă măsură pentru a gestiona criza climatică.

Pentru asta, le cere guvernelor să anuleze toate proiectele bazate pe cărbune. Le cere cu alte cuvinte să nu se mai angajeze în noi exploatări și să nu mai finanțeze exploatările falimentare.

Cere apoi companiilor private să nu mai finanțeze acest gen de operațiuni, asigurându-se astfel că nu vor mai avea nicio formă de finanțare.

Le cere însă apoi autorităților locale să depună un efort global pentru a demara tranziția muncitorilor din acest domeniu către alte sectoare.

Având exemplul marilor privatizări, când statul român a cumpărat tăcerea muncitorilor cu câteva salarii compensatorii, doar pentru ca mafia politică să vândă la fier vechi firmele de stat falimentare, dar proaspăt „retehnologizate" prin metoda revopsirii, mă tem că și de data asta, în România, mii de angajați vor avea aceeași soartă dacă nu știu să își negocieze finalul de carieră.

FOTO: MUGUR VĂRZARIU / GETTY IMAGES / NEWSWEEK

LIDERUL SINDICAL Constantin Creţan (stânga), directorul minei Vulcan, George Gheorghiu (mijloc) şi fostul lider sindical, actualmente pensionar Victor Paria (dreapta), în sala de pontaj a minei Vulcan

Soluţii de supravieţuire

Soarta mineritului pare să fie pecetluită, dar încă se joacă. O mână de profesionişti din cadrul CE Oltenia nu vor însă să abandoneze lupta. Ei ştiu că diversificarea mixului energetic prin instalarea de panouri fotovoltaice pe suprafeţele haldate, reorientarea către materiale de construcţie, fabrici de brichetare, vânzare de cărbune către terţi sau pur şi simplu încheierea activităţii în aceleaşi condiţii cu ţările civilizate şi cu respectarea cerinţei secretarului general ONU în ceea ce priveşte tranziţia muncitorilor către alte domenii, chiar şi în ceasul al doisprezecelea, depinde de management şi de ei. Solutia nu a ţinut niciodată de clasa politică, care în România a fost caracterizată de incompetenţă şi corupţie. A venit timpul ca profesioniştii din acest domeniu să spună clar ce vor, să îşi facă un plan şi să colaboreze cu firme de consultanţă internaţionale care să le reprezinte interesele atât în faţa statului român, de cele mai multe ori adversar, cât şi în faţa partenerilor europeni.

MINERII DIN OLTENIA au mers la colegii lor de la Vulcan şi Lupeni, în Valea Jiului, cărora le-au adus mai multe alimente de bază în semn de solidaritate. Minerilor din Valea Jiului le-a fost întârziată distribuirea tichetele de masă şi transport timp de 10 luni.

MUGUR VĂRZARIU este fotograf de documentar şi realizator de film cu o recunoscută activitate în apărarea drepturilor omului la nivel internaţional. Mugur poate fi urmărit şi pe www.mugurvarzariu.com

~~TELE~~ MUNCĂ

COMPANIILE SE PREGĂTESC SĂ ADUCĂ ANGAJAȚII ÎNAPOI LA BIROU, DAR MULȚI DINTRE EI, NELINIȘTIȚI DE PERICOLUL COVID-19 ȘI MULȚUMIȚI SĂ LUCREZE DE LA DISTANȚĂ, NU VOR SĂ REVINĂ.

de **Paul Keegan**
Foto: **Dimitri Otis**

FOTO GETTY

LA LUCRU
Primarul orașului New York, Bill de Blasio (dreapta), a chemat 80.000 de angajați înapoi la muncă în luna mai. Extrema dreaptă: un model de birou sigur pentru COVID-19 la start-up-ul tehnologic Fast în San Francisco. Deasupra: Vaccinarea este în curs în Los Angeles.

PE MĂSURĂ CE RITMUL VACCINĂRILOR COVID-19 accelerează și statele relaxează restricțiile, angajatorii au început să-și cheme angajații la locul de muncă, deocamdată reținut, iar ritmul urmează să crească brusc în câteva luni. Dar ceea ce ar fi trebuit să fie un semn plin de speranță că viața revine la normal a devenit o sursă de frustrare pe măsură ce unii angajați au reacționat negativ. Le este frică să nu se infecteze, nu știu cum să aibă grijă de copiii care învață încă de la distanță și se opun reîntoarcerii la munca de la 9 la 17 în birou după ce au gustat flexibilitatea de a lucra de acasă.

Modul în care se desfășoară aceste conflicte ar putea defini forma pe care o va lua munca nu doar pe termen scurt, ci și în anii următori, spun experții, pe măsură ce angajatorii și angajații încep să negocieze condițiile de reangajare. Deocamdată, cele două părți sunt despărțite de un ocean: în timp ce 83% dintre directorii executivi doresc ca angajații să se întoarcă la birou, în persoană, doar 10% dintre angajați vor să revină cu normă întreagă, potrivit unui studiu realizat de Institutul de Bune Practici.

„Acesta va fi un moment decisiv", spune Melissa Swift de la firma de consultanță în management Korn Ferry. „Există credința, printre oameni, că au dovedit că cele mai multe meserii pot fi realizate de la distanță. Dar aceasta nu este credința în cadrul conducerii organizațiilor, așa că ne îndreptăm spre o adevărată ciocnire a mentalităților".

Siguranța la locul de muncă este o preocupare majoră. Deși adulții se pot vaccina la liber, națiunea este departe de a dobândi imunitate de turmă: aproape două treimi dintre americani și români încă nu au primit nici măcar o doză și doar puțin peste 20 la sută din populație a fost complet vaccinată. Și, odată cu răspândirea noilor tulpini, cazurile COVID-19 sunt din nou în creștere în majoritatea statelor.

În timp ce companiile protejează birourile, instalează separatoare din plexiglas și organizează programul de lucru încât angajații să lucreze în echipe separate, aproximativ 66% dintre aceștia din urmă sunt îngrijorați de riscurile pentru sănătate ale revenirii la birou, potrivit Wakefield Research, într-un studiu din martie sponsorizat de Envoy; doar 13% spun că nu sunt deloc preocupați.

Între timp, mai mult de 6 lucrători din 10 consideră că firmele ar trebui să impună ca obligatorie vaccinarea pentru angajați înainte ca aceștia să fie lăsați înapoi în birou - aproximativ același număr cu al celor care se tem că angajatorul lor va relaxa măsurile de siguranță COVID-19 prea devreme.

Enigma școlară

Printre anxioși se numără Jamie Hickey, un tată singur, în vârstă de 42 de ani, cu două fiice, cu vârsta de nouă și șase ani, care învață de acasă trei zile pe săptămână. Supervizor pentru o companie de mobilă de birou din Philadelphia, a fost chemat din nou la muncă cu normă întreagă începând cu 15 aprilie, după ce a fost trimis în șomaj tehnic în primăvara anului trecut. După ce a supraviețuit timp de un an cu banii din șomaj și din două site-uri de hobby, el este dornic să se întoarcă la muncă. Dar se teme să meargă la lucrări de instalare a mobilei în clădiri comerciale și școli care ar putea să nu respecte protocoale adecvate de siguranță.

Hickey este, de asemenea, îngrijorat da faptul că nu are cu cine lăsa fetele în zilele în care nu sunt fizic la școală. El ar putea să o roage pe mama sa de 60 de ani, dar este îngrijorat de riscurile pentru sănătatea acesteia, deoarece nu a fost încă vaccinată. A propus să lucreze la proiecte de acasă, dar șefii lui vor ca el să iasă în teren.

„Nu mă îngrijorează că aș putea eu să mor", spune. „Mă îngrijorează că aș putea să transmit virusului altcuiva, cum ar fi copiilor mei sau mamei mele, care are și alte boli".

Revenirea la birou reprezintă un calcul complicat în special pentru părinți precum Hickey, cu copii mai mici

FOTO: DIN STÂNGA. ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC: DANIA MAXWELL/LOS ANGELES TIMES/GETTY; JUSTIN SULLIVAN/GETTY; LEV RADIN/PACIFIC PRESS/LIGHTROCKET/GETTY

acasă, ale căror școli nu sunt complet deschise pentru învățarea în clasă sau pentru care aranjamentele de îngrijire a copiilor nu revin la normal. Marea întrebare este: cine va avea grijă de cei mici în timp ce mama și tata sunt plecați la serviciu? - o provocare care devine și mai complicată în gospodăriile monoparentale.

Sondajele arată că mult mai multe școli au redeschis deja cursurile în clasă, clasice, decât în perioada anterioară a pandemiei, însă situația nu se apropie încă de status quo-ul pre-COVID-19. Potrivit datelor federale americane, mai puțin de jumătate din școlile publice sunt deschise pentru cursurile cu normă întreagă în clasă pentru elevii de școală elementară și 38 la sută sunt deschise pentru elevii de gimnaziu, mai multe deschise în sud și vestul mijlociu decât în nord-est și vest. Aproximativ unul din patru districte nu oferă deloc cursuri în clasă.

Totuși, mult mai puțini elevi merg la cursuri în clasă decât procentul de școli deschise, probabil din cauza preocupărilor părinților cu privire la siguranță. Datele federale arată că 60 la sută dintre elevii de clasa a IV-a și 69 la sută dintre elevii de clasa a VIII-a învățau încă de acasă cel puțin o parte din timp în februarie, subliniind dificultatea pentru părinții care ar putea fi chemați în curând la birou.

ÎN TIMP CE 83% DINTRE CEO DORESC CA ANGAJAȚII SĂ SE ÎNTOARCĂ LA BIROU, DOAR 10% DINTRE ANGAJAȚI VOR SĂ REVINĂ CU NORMĂ ÎNTREAGĂ.

Este deosebit de dificil pentru familiile de culoare: aceleași date arată că, în timp ce mai mult de jumătate dintre elevii de clasa a IV-a albi s-au întors la școală cu normă întreagă, doar 30% dintre elevii negri și 32% dintre copiii hispanici au revenit în clase.

FOTO: DIN STÂNGA. ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC: PETER TITMUSS/EDUCATION IMAGES/UNIVERSAL IMAGES GROUP/GETTY; STAN GROSSFELD/THE BOSTON GLOBE/GETTY; SIMON DAWSON/BLOOMBERG/GETTY

Revenirea la serviciu prinde viteză

Deocamdată, chemarea la războiul dintre angajatori și lucrători este încă în stadiile incipiente. Ratele de ocupare a birourilor rămân scăzute, la 24% național la sfârșitul lunii martie, potrivit Kastle Systems, o companie de securitate a clădirilor cu clienți în peste 2.600 de imobile din 138 de orașe din SUA. Cifra reprezintă oricum o creștere substanțială de la sub 15 procente cu câteva luni în urmă. Și urmează să crească în continuare în următoarele luni, pe măsură ce mai multe organizații își anunță planurile de renunțare la distanțare.

De exemplu, în New York, primarul Bill de Blasio a anunțat că din 3 mai aproximativ 80.000 de lucrători municipali se întorc la birou. Deși, în general, doar 14% dintre angajații municipalității revin la muncă clasică, potrivit Kastle, un sondaj recent al Parteneriatului pentru New York arată că 45% sunt așteptați să se întoarcă până în septembrie. În orașe precum Houston și Dallas, ratele de ocupare a birourilor au crescut brusc în ultimele săptămâni, deoarece cazurile de COVID-19 din Texas au scăzut, și sunt acum la sau peste 35 la sută. Întrebarea nu este însă doar despre momentul în care companiile vor aduce lucrătorii înapoi la birou, ci în ce aranjamente – toți în fiecare zi sau cu un program hibrid care să le permită să lucreze de la distanță o parte din timp?

Unele companii mari au precizat că vor readuce pe toată lumea într-un cadru cu normă întreagă, cu prezență fizică la locul de muncă. Amazon se așteaptă să renunțe la lucrul la distanță până în toamnă și „să revină la o cultură centrată pe birou ca activitate de bază". Goldman Sachs este de acord. Munca la distanță „nu este un lucru normal", a declarat CEO-ul David Solomon la o conferință privind industria, din februarie. „Este o aberație pe care o vom corecta cât mai curând posibil". Alți angajatori, în special companiile de tehnologie, sunt mai flexibili. Microsoft, Facebook și Twitter oferă personalului opțiunea de a lucra de la distanță permanent. Salesforce, după ce și-a sondat angajații, spune acum că majoritatea pot veni la birou de la una până la trei zile pe săptămână; cei care locuiesc departe pot lucra la distanță permanent. „Un spațiu de lucru captivant nu mai este limitat la un birou în turnurile noastre; ziua lucrătoare de la 9

„COMPANIILE DORESC ÎNTOTDEAUNA SĂ VERIFICE DIRECT CUM LUCREAZĂ OAMENII PENTRU A REDUCE RISCUL DE A FI INEFICIENȚI"

la 17 este moartă", a declarat compania într-o postare pe blog care anunța schimbarea. Prinși la mijloc sunt muncitorii care încearcă să-și găsească locul pe o piață a muncii transformată de virus. Mai mult de jumătate dintre lucrători (55%) spun că vor să lucreze de la distanță cel puțin trei zile pe săptămână, potrivit unui sondaj realizat de PwC, dar majorității directorilor, în special din afara industriei de tehnologie, nu le place prea mult această idee: doar un sfert spun că vor permite angajaților să lucreze de la distanță pentru o perioadă semnificativă de timp.

„Companiile doresc întotdeauna să verifice direct ce fac oamenii pentru a reduce riscul de a fi ineficienți", spune Anita Williams Woolley, profesor la Școala de Afaceri Tepper a Universității Carnegie Mellon. „Uneori, acest lucru este legat de convingerea că, dacă oamenii sunt adunați la în același loc, pot colabora și inova mai ușor".

La risc pentru productivitate

Marea majoritate a angajaților consideră că sunt mai productivi lucrând de acasă, arată sondajele. Unul dintre ei este Shantay Williams, un manager de program în vârstă de 34 de ani de la Universitatea din Alabama. Când a izbucnit pandemia, și-a îndeplinit îndatoririle obișnuite de acasă, spune ea, plus o serie de sarcini nou create de urgența de sănătate publică. În octombrie, a fost chemată înapoi două zile pe săptămână și va trebui în curând să revină la programul monoton de luni până vineri cu normă întreagă, luptându-se cu traficul timp de două ore pe zi.

„I-am spus șefului meu că întoarcerea la birou este o prostie", spune ea. „Sunt foarte vocală despre asta. Ei știu că fac treabă pentru că primesc e-mailuri de la mine la 10.00 sau 11.00 noaptea".

Spre deosebire de ceea ce spun lucrătorii, aproximativ jumătate dintre directori nu cred că angajații au fost mai productivi de când lucrează de la distanță. La Bank of America, ofițerul șef pentru operațiuni și tehnologie, Cathy Bessant, menționează că datele companiei arată că lucrătorii săi au produs mai puțin și sunt mai predispuși la erori când lucrează de acasă, parțial din cauza faptului că nu au colegi de muncă în apropiere pentru a identifica greșelile. Lucrul de acasă poate avea ca rezultat și mai multe ore de muncă, arată sondajele, ceea ce poate duce la epuizare. La o conferință din toamna anului trecut, CEO-ul Microsoft, Satya Nadella, a spus că amestecul de muncă și viață la domiciliu se simte „uneori ca și cum ai dormi la serviciu".

Eforturile pre-pandemice pentru ca fiecare parte a dezbaterii despre productivitate să-și dovedească dreptatea au eșuat în mare măsură.

Susținătorii muncii la distanță indică adesea un studiu din 2014 condus de economistul Stanford Nicholas Bloom, care arăta că performanța la locul de muncă a angajaților chinezi dintr-un call-center a crescut cu 13% atunci când au lucrat de acasă și, de asemenea, au arătat o predispoziție la jumătate să renunțe sau să fie concediați. Detractorii spun că aceste constatări nu se aplică locurilor de muncă care necesită colaborare și dovedesc doar că o astfel de muncă independentă ar trebui transferată către freelanceri, aflați la distanță, permițând companiei să economisească spații de birouri și beneficii precum asigurările de sănătate.

„Când companii precum Salesforce permit oamenilor să lucreze de acasă, deseori caută de fapt să mai scape de spațiul de birouri", spune Peter Cappelli de la Școala Wharton de la Universitatea din Pennsylvania, menționând că acest obiectiv a fost motivația firmei în studiul din China. „Companiile ar putea ajunge la concluzia că aceste economii imobiliare sunt mai mari decât orice impact pe care l-ar putea avea în productivitate sau inovație, lăsând oamenii să lucreze de acasă. Dar, ca să fiu sincer, cred că ei nu știu cu adevărat".

Soluția hibridă

Pentru mulți angajați, lucrul de acasă în timpul pandemiei le-a oferit flexibilitatea de a dedica mai mult

DESTUL DEJA! CEO-ul Goldman Sachs, David Solomon (mai jos), își dorește ca angajații săi să lucreze din nou la birou. Deasupra stânga: Mulți copii încă învață de la distanță, creând probleme părinților care lucrează. În dreapta sus: luarea măsurilor de siguranță COVID-19 pentru liceenii din Lowell, Massachusetts.

timp familiei, exercițiilor fizice, îngrijirii proprii, hobby-urilor, chiar și unor activități secundare. Recâștigând cele două ore pe care le pierdea zilnic pe drumul spre serviciu, de exemplu, i-a oferit lui Williams timp pentru a prezenta case în cadrul afacerii sale secundare, o agenție imobiliară în creștere.

Heather Cooprider, manager de marketing în Atlanta, Georgia, și-a creat o rutină sănătoasă dimineața, de a medita, de a face o plimbare și de a lua micul dejun, despre care spune că o face mult mai fericită și mai concentrată decât înainte, când era o luptă zilnică pentru a ajunge la birou. Niciunul dintre ei nu este dornic să renunțe la noua lor libertate.

Pe de altă parte, prea multă singurătate sau prea mult timp petrecut în familie au făcut ca unii angajați să fie dornici să petreacă cel puțin o parte din săptămână înapoi la birou. Angajații mai tineri par să-și dorească mai ales un timp la birou pentru a absorbi cultura companiei și a beneficia de mentorat.

În ansamblu, 90% dintre angajați simt că le lipsesc lucruri de la locul de muncă, a constatat Wakefield Research în octombrie, în special faptul că sunt cu prietenii și colegii de echipă (47%), discuțiile de la cafea sau lângă răcitorul de apă (31%) și avantaje precum prânzul și gustările (36 la sută).

Numărul de zile pe care lucrătorii doresc să-l petreacă la birou variază foarte mult, creând o durere de cap în ceea ce privește programul pentru managerii care încearcă să-și mulțumească personalul. Potrivit studiului PwC, 28 la sută dintre angajați vor să lucreze de la distanță cinci zile pe săptămână, 35 la sută preferă două sau trei zile, 10 la sută patru zile și 10 la sută o zi. Doar 8% au vrut să vină la birou cu normă întreagă.

Și dacă nu obțin ceea ce vor? Un sondaj Harris comandat de ClickUp a arătat că 54% dintre angajați spun că vor refuza să lucreze pentru o companie care nu oferă flexibilitatea de a munci la distanță cel puțin o parte din timp.

Dar să stai departe de locul de muncă prea multă vreme poate fi periculos, spun experții în management: studiile arată că lucrătorii la distanță câștigă mai puțin respect; nu sunt la fel de implicați în decizii importante; nu sunt promovați la fel de des; au relații de serviciu mai proaste; și nu obțin mulțumiri pentru că fac ore suplimentare.

Dacă șeful spune că trebuie să reveniți la birou, în majoritatea cazurilor un american nu are prea multe căi legale de a refuza, chiar și în timpul unei pandemii. Comisia federală pentru oportunități egale de angajare (EEOC), care și-a actualizat ghidurile pentru angajatori în iunie anul trecut, spune că angajații nu pot refuza să se întoarcă la locul de muncă din cauza fricii generale de a contracta COVID-19.

Cu toate acestea, angajații pot solicita să lucreze de la distanță dacă au o afecțiune acoperită de Legea americanilor cu dizabilități (necesitatea de a lucra de la distanță pentru îngrijirea membrilor familiei cu probleme de sănătate poate fi acoperită de Legea concediilor medicale și familiale). Conform legilor federale și de stat, angajatorii trebuie să ia măsurile de siguranță corespunzătoare, care pot include necesitatea de a folosi măști de protecție. Îngrijirea copiilor acasă este responsabilitatea angajaților, dar dacă nu găsesc pe cineva care să stea cu copilul, din cauza COVID-19, pot avea dreptul la până 12 săptămâni de concediu plătit (cu maximum 200 USD pe zi) sub incidența primei legi de răspuns pentru familii din timpul pandemiei.

Pentru angajatori, gestionarea unui personal în timpul unei urgențe de sănătate publică este o provocare enormă - echilibrarea programului la distanță și în persoană pentru a satisface o gamă largă de nevoi ale angajaților, organizarea colegilor care trebuie să fie la birou în același timp și găsirea de modalități prin care lucrătorii de la distanță să se simtă parte importantă a echipei. Companiile care rezolvă aceste ecuații vor avea un avantaj competitiv distinct în recrutarea de talente, spune Dan Helfrich, director executiv al Deloitte Consulting, care încearcă să practice ceea ce predică: în ultimele luni, Deloitte a organizat zeci de dezbateri despre Zoom pentru a afla cum se simt angajații care lucrează de la distanță față de cei care vin la birou. „Or-

Înapoi la tristețea de la muncă

Pe măsură ce mai multe companii îi readuc pe angajați la muncă, lucrătorii au multe sentimente, în special cu privire la modul în care ar trebui să funcționeze acest proces.

PROCENTUL DE ANGAJAȚI CARE...

Sunt îngrijorați pentru sănătatea și siguranța lor
66%

Cred că firmele ar trebui să le ceară angajaților să se vaccineze
62%

Vor să lucreze de la distanță în unele zile
48%

Sunt dispuși să renunțe la slujbă dacă nu le permite să lucreze de acasă o parte din timp
47%

Ar accepta un salariu mai mic dacă pot lucra și de acasă
41%

NOTĂ: Sondaj reprezentativ online pe mai mult de 1.000 de adulți din SUA, februarie 2021.
SURSA: Wakefield Research, pentru Trimis

FOTO: DIN STÂNGA JOS, ÎN SENS INVERS ACELOR DE CEASORNIC: MICHAEL NAGLE/BLOOMBERG/GETTY; JEENAH MOON/BLOOMBERG/GETTY; DANIEL ACKER/BLOOMBERG/GETTY; EZRA SHAW/GETTY

ganizațiile care au o modalitate mai puternică și mai sigură de a lua în considerare diversitatea punctelor de vedere ale echipei lor și de a crea un viitor care să le includă sunt cele care vor câștiga", spune el.

Cercetările par să-l susțină. Într-un sondaj global al angajaților din companiile Fortune 1000, Louis Carter de la Institutul de Bune Practici a arătat că persoanele care își iubesc locurile de muncă sunt de până la patru ori mai predispuse să obțină performanță la un nivel mai ridicat decât cei care nu îl iubesc. „Există pagini de literatură care arată o legătură puternică între fericirea angajaților și productivitate", spune Carter.

Pe măsură ce ritmul vaccinărilor crește, angajatorii sunt ocupați să elaboreze politici pentru revenirea la locul de muncă care presupun că riscurile pentru sănătate vor scădea - și sperând că variantele de virus și comportamentul nesăbuit nu vor declanșa un al patrulea val. Unii sunt ghidați de angajamentul Helfrich față de angajați - „Bunăstarea ta este mai importantă decât bunăstarea lui Deloitte" - în timp ce alții împărtășesc punctul de vedere al lui Bessant de la Bank of America, care a declarat pentru Forbes că, atunci când vine vorba de munca la distanță, „nevoile celor mulți câștigă împotriva dorinței individului. Rolul colectiv al firmei ar trebui să conducă alegerile noastre". Deocamdată,

OAMENII CARE ÎȘI IUBESC LOCUL DE MUNCĂ SUNT DE PÂNĂ LA 4 ORI MAI PREDISPUȘI SĂ PERFORMEZE LA UN NIVEL MAI ÎNALT DECÂT CEI CARE NU-L IUBESC.

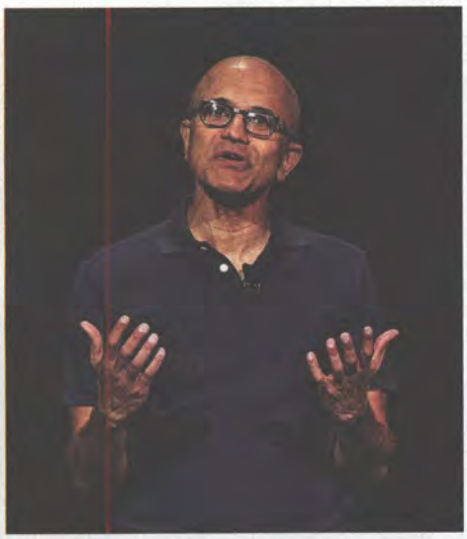

spune Cappelli, de la Wharton, „companiile se uită toate una la alta încercând să vadă cine îi va aduce pe oameni înapoi primii și ce fel de PR negativ primesc. Asta va dicta cât de repede urmează ceilalți".

Angajații precum tatăl singur Hickey și mai mulți dintre colegii săi de serviciu nu pot decât să spere că managerul lor ascultă rugăminții lor să aștepte până când condițiile de sănătate sunt mai sigure înainte de a-i chema înapoi. „Șeful meu a sugerat că primește suficiente mesaje încât să fie nevoit să revizuiască decizia, dar acesta a fost singurul răspuns de până acum", spune el. „Dacă se trezește prost dispus, cine știe?".

Cu alte cuvinte, angajatorul deține toate atuurile. Pe măsură ce lupta privind locul unde se desfășoară munca se dezlănțuie, dacă nu joci mingea, șeful tău poate găsi întotdeauna pe cineva care o va face. N

TELECOMANDĂ
De la stânga la dreapta: Cathy Bessant, Bank Of America, spune că angajații care lucrează de acasă au fost mai puțin productivi; și CEO-ul Microsoft, Satya Nadella, spune despre amestecul neclar dintre muncă și casă: „Se simte uneori că dormi la serviciu". Deasupra, de sus în jos: lucrul de la distanță le-a permis multora să facă sport; și o conferință telefonică la domiciliu în Illinois.

FILM

Sunt la fel ca noi

Secretele balenelor, dezvăluite de James Cameron

FOTO: LUIS LAMAR/NATIONAL GEOGRAPHIC PENTRU DISNEY+

MUSAFIRI NOMAZI
Cașaloții călătoresc adesea pe distanțe mari, oprindu-se pe parcurs pentru a interacționa cu balenele pe care le întâlnesc. Balenele sunt creaturi sociale, iar dacă una are probleme, celelalte merg să ajute.

AU CONCURSURI DE CÂNTAT, se diferențiază după dialecte, fac obsesii pentru anumite alimente, sunt conduse, de generații, de femele în vârstă, mai înțelepte, sărbătoresc identitatea tribului din care fac parte, aleg diferite tehnici de creștere a puilor și își plâng morții.

Pe scurt, sunt la fel ca noi.

În timp ce generații de fani așteaptă cu nerăbdare o continuare a celui mai mare succes de box-office din istorie, *Avatar*, regizorul de la Hollywood al filmului, James Cameron, are alte preocupări: dezvăluie câteva dintre marile secrete ale unei alte lumi misterioase, pe care o pune pe ecran.

Această lume este de asemenea locuită de o specie extrem de cognitivă, sensibilă, cu creiere uriașe, structuri sociale și abilități complexe de comunicare.

Este o altă „Pandora" amenințată, care trebuie înțeleasă pentru a fi protejată, doar că această lume nu provine dintr-unul dintre blockbuster-urile de ficțiune ale lui Cameron. Este chiar aici pe Pământ, iar ființele magice care o cutreieră și o conduc sunt cetaceele - sau, așa cum sunt denumite mai frecvent, balenele.

„Secretele Balenelor", noua serie documentară Disney și National Geographic, care a avut premiera pe 22 aprilie, este produsă de Cameron și narată de vechea sa parteneră din filmele SF, din *Avatar* și *Avatar 2*, actriță premiată și activista pentru mediu Sigourney Weaver.

„Am fost fascinat ani de zile de balene și aceasta a fost o ocazie pentru mine de a-mi băga nasul curios într-o zonă care nu este domeniul meu de expertiză, dar cu siguranță un domeniu de curiozitate și fascinație și să aduc un fel de perspectivă a povestitorului", a declarat James Cameron pentru *Newsweek* prin intermediul Zoom.

DE

KATHLEEN RELLIHAN
@k_rellihan

Filmată pe parcursul a trei ani, această serie documentară extraordinară, în patru părți, urmărește creaturile misterioase de-a lungul oceanelor, prin 12 țări și pe lângă șase continente, inclusiv în ambele regiuni polare, pentru a ne arăta viețile lor complexe, vieți pe care puțini le-au văzut atât de în profunzime până acum.

Întâlnirile apropiate reprezintă opera fotografului subacvatic de la National Geographic Brian Skerry, cel care povestește despre creaturile pe care le documentează îndeaproape de peste 40 de ani.

Deși este mult mai bine cunoscut pentru filmele sale câștigătoare de premii Oscar, cum ar fi *Titanic* și *Avatar*, și pentru blockbuster-uri de ficțiune științifică, precum *Aliens* și *Terminator*, Cameron este, de asemenea, explorator maritim și activist pentru mediu la National Geographic.

În documentarul său „Deepsea Challenge", regizorul a făcut o scufundare solo record până la punctul cel mai profund al Pământului.

Îmbinându pasiunea pentru tehnologia de vârf și cea pentru explorarea oceanelor, James Cameron face echipă cu Skerry, care a câștigat un „Oscar subacvatic" în 2019 de la Academia de Arte și Științe Subacvatice, pentru a descoperi lumea secretă a balenelor, cu ajutorul unor nave submarine avansate. Ne oferă o perspectivă asupra modului lor de viață și despre cultura extraordinară a cinci specii diferite de balene: orci, balenele cu cocoașă, beluga, narali și cașaloți.

Apropierea de balene

Cameron dezvăluie în prefața albumului foto al lui Skerry, companionul său din „Secretele balenelor" (National Geographic, 6 aprilie), faptul că cei doi împărtășesc aceeași pasiune de a explora și de a crea în adâncurile oceanului: „Am crescut amândoi în orașe fără niciun fel de ieșire la mare, dominate de clasa muncitoare, dar am fost atrași de mare", scrie Cameron, adăugând că ambii au obținut certificatele de scufundare în bazinele YMCA.

„Au fost trei ani de greutăți extrem de dificile pe mare, în condiții de scufundare foarte grele. O mulțime de lucruri pe care nu aș ști să le fac, așa sărbătoresc măiestria lui [Skerry] și talentul său artistic", spune Cameron, care este, de asemenea, scafandru fără oxigen și scafandru de adâncime.

Skerry a declarat *Newsweek* că provocările filmării subacvatice includ vremea rea și găsirea balenelor pe mare, animale extrem de discrete. „Putem merge săptămâni sau luni fără să le observăm".

FOTO: DIN STÂNGA, ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC: HAYES BAXLEY/NATIONAL GEOGRAPHIC FOR DISNEY+; MARK THIESSEN/NATIONAL GEOGRAPHIC IMAGE COLLECTION; BRIAN SKERRY; STEVE DE NEEF

DISTRIBUȚIE ȘI ECHIPAJ
În sensul invers al acelor de ceasornic de la stânga: James Cameron iese din Deepsea Challenger după o scufundare; o săritură a puiului de balenă cu cocoașă de pe Vava'u, Tonga; Brian Skerry se scufundă și fotografiază cașaloți în largul coastei dominicane; iar o balenă cu cocoașă își arată coada înainte de o scufundare profundă în Antarctica.

„Așadar, deși trei ani sună ca o mulțime de timp, în lumea filmărilor de balene, abia este suficient". Filmările *SOTW* au imortalizat numeroase premiere: hrănirea unui pui de cașalot, chiar și o adopție între specii este înregistrată atunci când un grup de beluga adoptă un narval.

„Cum te apropii de aceste animale mari și le filmezi într-un mod atât de dramatic și intim?", întreabă Cameron. „[Skerry] le-a făcut să aibă încredere în el. I-au permis să se apropie". În primul episod, o orcă chiar se oferă să-și împartă masa cu Sherry - o pisică de mare însângerată, pe care el o refuză politicos.

„Aveam multe fantezii legate de viețile lor foarte complexe, inteligente și emoționale, dar acum vedem dovezile a ceea ce am sperat și am crezut instinctiv că este adevărat despre ele", spune Cameron, adăugând că Skerry are acum filmările pentru a o dovedi.

Sunt la fel ca noi

Când un grup de balene cu cocoașă care nu sunt înrudite între ele se reunesc din diverse locuri din lume, Cameron descrie momentul „un pic ca o adunare anuală de prieteni care se întâlnesc pentru a petrece timpul și pentru a bea o bere", dar în schimb „fac împreună strategia pentru pescuit cu plasă cu bule, în coordonare perfectă - aproape ca un dans".

„Marile balene - celelalte ființe simțitoare care au ghinionul de a împărtăși această mare navă spațială cu noi"

Cel mai mare secret despre balene? Au vieți, familii și cultură complexe, la fel ca oamenii, spune Skerry, adăugând că se gândește la asta ca la „cartierele din New York la începutul secolului trecut cu multe enclave de culturi și limbi diferite. Orca preferă «bucătăria internațională». Orca din Noua Zeelandă preferă pisicile de mare înțepătoare, în timp ce orcăi din Norvegia îi place heringul".

„Mamele își învață puii abilitățile de care vor avea nevoie pentru a supraviețui, dar îi învață și tradițiile lor culturale. Balenele cu cocoașă au «competiții de cântat». Balenele beluga vizitează în fiecare an o «stațiune de vară» și joacă jocuri. Balenele își sărbătoresc identitatea și se întristează pentru morți. Sunt o inteligență extraterestră care împarte această planetă cu noi".

Răul oamenilor

Deci, în timp ce Cameron filma continuarea la *Avatar*, Skerry făcea munca pe teren și captura pe film întâlniri intime cu balenele - inclusiv unele care mușcă unghiile: „Nu e nevoie de mult timp petrecut cu balenele înainte de a vedea efectele stresului și ale rănilor pe care civilizația umană le-a produs asupra lor", spune Cameron pentru *Newsweek*, amintindu-și de filmarea unui moment când un scafandru de la National Geographic a intervenit pentru a ajuta o orcă încurcată în frânghia unui pescar și în pericol de înec.

În timp ce Weaver povesteşte acest moment îngrozitor, ea adaugă că aproape o mie de mamifere care respiră aer mor în fiecare zi legate în linii de pescuit. „Marele mascul orcă ar putea să-l omoare cu uşurinţă pe scafandru, dar pare să înţeleagă...", spune actriţa *Avatar* cu vocea ei inconfundabilă, din altă lume.

„Aproape tot ceea ce facem ca civilizaţie le dăunează", spune Cameron, de la poluanţii toxici care ajung în apă la poluarea fonică - de la testarea seismică la sonarul militar - care este extrem de toxic pentru balenele care văd lumea prin sunet şi folosesc ecolocalizarea pentru a vâna.

Această poluare sonoră este legată de o mulţime de eşuări pe ţărm ale balenelor, spune Cameron, explicând că atunci când auzul unei balene este deteriorat, nu poate vâna sau vedea în mod corespunzător, deci este blocat. „Din cauza legăturilor lor sociale [dacă] unul rămâne blocat, ceilalţi merg să ajute şi sunt la rândul lor prinşi. Acest lucru creşte ca un bulgăre de zăpadă, până pierzi grupuri întregi de sute şi sute de balene".

În primul rând uimire, apoi lupta

„Nu veţi apăra şi proteja ceea ce nu vă place şi ceva de care nu vă pasă. Aşadar, a-i face pe oameni să aibă grijă este primul pas spre acţiune", spune Cameron.

„Există o bătălie fundamentală în desfăşurare în civilizaţia umană, respectiv războiul dintre cei care iau şi cei care dau", continuă Cameron. „Primii văd natura ca ceva ce poate fi exploatat şi pe seama căreia să faci profit".

„Deci, întreabă-te, eşti o persoană care primeşte sau una care dă? Votezi pentru un profitor sau pentru cel care are grijă?". Cameron adaugă că răspunsurile nu sunt întotdeauna alb-negru, ci probabil un pic „gri".

„Dacă folosiţi acest tip de test de turnesol ca modalitate de a vă ghida prin decizii, atunci sunteţi un cetăţean responsabil al planetei şi aveţi grijă de ceilalţi cetăţeni de pe planetă care sunt marile balene - celelalte fiinţe simţitoare care au nenorocul de a împărtăşi această mare navă spaţială cu noi".

Skerry speră, de asemenea, că documentarul „Secretele balenelor" îi va inspira pe oameni să aibă mai multă grijă în protejarea oceanelor. „Dacă ştim şi putem vedea că balenele împărtăşesc dragostea, jocul, empatia, că investesc atât de mult în descendenţii lor şi că transmit tradiţiile ancestrale, putem începe să înţelegem cât de specială este lumea naturală şi că nu suntem singuri".

„Datorită legăturilor lor sociale, [dacă] unul rămâne blocat, ceilalţi merg în ajutor"

Atingerea *Avatarului*

„Avatarul" lui Cameron a fost denumit „cea mai reprezentativă piesă de lobby în favoarea protecţiei mediului capturată vreodată pe celuloid". Şi foloseşte aceeaşi putere a povestirii pentru a nu ne băga pe gât ceea ce vrea să susţină, ca în „Secretele balenelor".

În schimb, ne invită în lumea lor să vedem cât de asemănători suntem cu aceste creaturi, în speranţa că, dacă putem relaţiona şi, de asemenea, devenim conştienţi, ne va păsa să le salvăm casele şi să le păstrăm culturile.

Într-o „acţiune de ficţiune ştiinţifică într-o lume fantastică" precum *Avatar*, Cameron spune că a fost capabil să-i facă pe oameni să înţeleagă faptul că indigenii au drepturi şi ameninţările la adresa culturii lor.

Imaginându-şi o cultură de pe altă planetă, cu creaturi mitice albastre gigantice, Cameron ne-a făcut să ne pese. „*Avatar 2* şi *Avatar 3* sunt mult mai axate pe emoţii. Din nou, nu te loveşte peste cap cu un mesaj de conservare. De asemenea, nu vă spune ce să faceţi. Este divertisment cu conştiinţă...".

La fel cum tribul Na'vi îi salută pe alţii cu „Te văd", în Pandora lui *Avatar*, „Secretele Balenelor" oferă o recunoaştere similară: recunoaşterea acestor suflete simţitoare din adâncurile mării, cu existenţa lor profundă şi conexiunea şi responsabilitatea noastră de a le proteja.

Şi, în ciuda a tot ceea ce am făcut pentru specia lor, s-ar putea chiar să aibă încredere în noi.

Dar ce vom face în continuare?

DE APROAPE ŞI PERSONAL
Skerry se apropie de un grup de orci din Noua Zeelandă, pentru a le filma, deoarece lentilele cu focalizare nu funcţionează sub apă.

FOTO: KINA SCOLLAY/NATIONAL GEOGRAPHIC FOR DISNEY+

TEHNOLOGIE

PRINTAREA 3D, o nouă provocare în domeniul construcțiilor

ÎN INDUSTRIA AUTO, PRINTAREA 3D este folosită de mai bine de zece ani și nu a generat, cel puțin până în prezent, vreo amenințare la adresa forței de muncă umane. Dimpotrivă, a eficientizat producția de componente și a accelerat dezvoltarea de noi modele. În domeniul construcțiilor civile și industriale însă, fabricarea aditivă 3D ar putea avea și implicații sociale, pe lângă avantaje.

Imprimanta 3D nu are nevoie să mănânce, nu trebuie să se odihnească, nu vrea zile de concediu și nici timp pentru a-l petrece cu familia. În lumea auto, BMW a fost printre pionierii „Industry 4.0", utilizând tehnologia de printare 3D, de exemplu, încă din 2010 în motorsport (roata pompei de apă pentru modelele BMW din DTM – Campionatul German de Turisme).

Apoi, în 2014, a fost vorba despre printarea unui „degetar", a unei piese unice, personalizată după degetul fiecărui lucrător, pentru protejarea solicitării excesive a articulațiilor degetului mare atunci când efectuează anumite operații de asamblare, iar, în 2016, BMW produsese deja cu ajutorul tehnologiei de fabricare aditivă, de printare 3D industrială, peste 10.000 de piese pentru, atenție, Rolls-Royce Phantom.

Nicio mașină de serie printată 3D nu a ajuns încă pe străzi, însă. Complexitatea realizării unui autovehicul nu poate elimina, deocamdată, mâna de lucru. Dar, în construcții, o familie de olandezi s-a mutat deja în prima casă din Europa realizată integral cu o imprimantă 3D. Este adevărat, pereții și alte elemente printate 3D au fost montate de muncitori, dar mult mai puțini decât în cazul unui șantier clasic.

Mai puțin de cinci zile, pentru printarea 3D a unei case din beton cu două dormitoare

Ridicarea unei case durează, în mod obișnuit, și mai bine de un an de la turnarea plăcii de fundație. Imprimanta 3D pentru construcții, un braț imens robotizat cu o duză specială care aruncă, strat peste strat, o mixtură specială de beton în loc de cerneală, însă, poate printa elementele necesare unui imobil rezidențial, cu două dormitoare, living și dependințe, ca cel construit în Olanda, în mai puțin de cinci zile. Ca idee, casa printată 3D de lângă Eindhoven a fost asamblată din 24 de elemente imprimate la fabrică și transportate, apoi, în locație. Evident, fundația a fost realizată înainte.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Cea mai mare casă printată 3D are 130 de metri pătrați și garaj pentru două mașini

Cea mai mare casă printată 3D se află la ora actuală în Statele Unite. Vila se află în Riverhead, New York, și are 130 de metri pătrați, trei dormitoare și un garaj pentru două mașini. Față de casa din Olanda, elementele acesteia nu au fost printate 3D într-o fabrică, ci direct în locație, cu ajutorul unui sistem robotizat autonom numit ARCS. Adoptarea noilor tehnologii în construcțiile civile a luat avânt în ultimul timp în țări precum Franța, Olanda sau Statele Unite, iar, pe măsură ce acestea vor fi dezvoltate și costurile vor începe să scadă, ar putea fi utilizate pe scară largă și în construcțiile industriale sau, de ce nu, pentru printarea 3D a elementelor lucrărilor de artă.

PANDEMIA, PRODUCȚIA ȘI EFERVESCENȚA SEC

Fabrici închise temporar, lipsă de superconductori, termene de livrare date peste cap, ce pot ajunge și la 8-12 luni, nesiguranță financiară. Pandemia a dezechilibrat puternic piața de mașini noi și a generat un adevărat boom second hand. – *Răzvan Scăețeanu*

GRAV LOVITĂ DE PANDEMIE, LUMEA AUTO s-a trezit că trebuie să lupte pe mai multe fronturi. Închiderea temporară a uzinelor a dus la întârzieri în lanțul de producție. Apoi, când s-au repornit motoarele, a apărut criza superconductorilor, a microcipurilor fără de care autovehiculele rămân inerte. Practic, constructorii au cerere și pot produce, dar nu au cu ce.

Acum, cine vrea să-și cumpere o mașină nouă și nu e mulțumit cu ce găsește pe stoc trebuie să se înarmeze cu răbdare și să plătească avansul, comanda putând dura, inclusiv în România, potrivit mai multor dealeri chestionați de *Newsweek România*, de la 2-3 luni până la 8-12 luni, în funcție de marcă și, bineînțeles, de gradul de personalizare. Iar o soluție „miraculoasă" nu prea se întrevede la orizont.

Producția auto a scăzut cu 16% în 2020, iar România a depășit Ungaria

Cu 25.225.242 de unități produse anul trecut, dintr-un total de 77.621.582 de mașini, China este, de departe, cel mai mare producător auto din lume, cu o cotă de piață de 32,5%, potrivit raportului Organizației Internaționale a Producătorilor de Autovehicule (OICA). Interesant, în ciuda pandemiei și a crizei mondiale de superconductori, producția auto a Chinei nu a scăzut decât cu 2% în 2020, în timp ce, de exemplu, în Germania producția auto s-a prăbușit cu 24%, față de 2019.

Pe locurile doi și trei la nivel mondial se află Statele Unite și Japonia, care anul trecut au produs 8.822.399 (-19%) și, respectiv, 8.067.557 de autovehicule (-17%). „Top 5" este completat de Germania (3.742.454 de vehicule, -24%) și de Coreea de Sud, cu 3.506.774 de mașini produse în 2020 (-11%).

Departe de cifrele din „Top 5", cu 438.107 automobile produse anul trecut (-11%), România a depășit, în premieră și în ciuda problemelor globale, Ungaria (406.497 unități) și s-a apropiat de Polonia (451.382 unități), deși în țara noastră funcționează doar două fabrici auto, Dacia Pitești și Ford Craiova.

GREU DE PRODUS
Cine vrea să-și cumpere o mașină nouă și nu e mulțumit cu ce găsește pe stoc trebuie să se înarmeze cu răbdare.

AUTO OND HAND

Cel mai bun moment pentru a vinde o mașină SH

Problemele de producție, termenele de livrare lungi și perturbările pieței declanșate de blocarea activității companiilor mari de „rent a car", care n-au mai cumpărat mașini noi și și-au vândut din flote, au generat un adevărat boom pe piața second hand, mai ales în ceea ce privește vehiculele cu o vechime de până la trei ani. Practic, pentru a nu aștepta luni bune o mașină nouă și fiind mai atenți la bani din cauza crizei COVID-19, mulți oameni s-au îndreptat și se îndreaptă către un automobil la mâna a doua, eventual încă în garanție. Rezultatul? Prețurile mașinilor SH în stare bună și cu kilometri puțini au crescut văzând cu ochii în ultimele luni și cu 20-25%, din cauza cererii din ce în ce mai mari. O mașină SH pe care o găseai, de pildă, la 16.000-17.000 de euro în septembrie-octombrie 2020 pe site-urile specializate, acum sare de 19.000 de euro. Și nu e vorba doar despre România, ci și despre Germania, Franța, Italia sau SUA.

Conform unei analize MarketWatch, de exemplu, prețul mediu al autovehiculelor second hand în SUA a depășit 20.000 de dolari, crescând cu circa 10% în ultimele 12 luni. „Dacă aveți o mașină pe care vreți să o vindeți, acum e momentul. Nu va exista moment mai prielnic (...) Dacă vindeți o mașină uzată pentru a vă achiziționa una nouă, însă, s-ar putea să fie dificil", a declarat un analist.

Piața auto autohtonă – una caldă, alta rece

Înmatriculările de autoturisme noi în România au crescut în aprilie 2021 cu 58,81%, față de aprilie 2020, atingând un volum de 6.862 unități. Deci, teoretic, e bine, piața dă semne că își revine. Da, dar anul trecut pe vremea aceasta eram în lockdown. Prin urmare, raportarea trebuie făcută la aprilie 2019, pentru a ne referi la normalitate. Iar în aprilie 2019 au fost înregistrate, conform datelor DRPCIV, 8.691 de autoturisme noi, ceea ce face ca avansul să se transforme într-o scădere cu 22% în aprilie 2021 față de aprilie 2019.

În ceea ce privește nivelul înmatriculărilor de autoturisme noi în România din primele patru luni din 2021 acesta a atins nivelul de 27.624 de unități, ceea ce reprezintă o scădere cu 14,48% față de perioada similară din 2020, respectiv 32.300 unități. În intervalul ianuarie – aprilie 2019 însă, au fost înregistrate 44.957 de mașini noi, așa că scăderea e și mai puternică: -38%.

Topul înmatriculărilor în intervalul ianuarie – aprilie 2021 este condus, evident, de Dacia, cu 5.447 de unități. Iar pe treptele doi și trei ale podiumului se află Skoda (2.461 unități) și Toyota (2.372 unități). Urmează Ford, cu 2.355 de unități, și Hyundai, cu 2.224 de unități. Apoi, „Top 10" este completat de Volkswagen (2.069 unități), Renault (1.506 unități) și Suzuki (905 unități).

Interesant, ca și lunile trecute, în ciuda pandemiei, mărcile premium BMW și Mercedes își păstrează locurile opt și nouă în „Top 10", cu 1.214 unități și, respectiv, 1.134 unități înmatriculate, conform datelor Asociației Constructorilor de Automobile din România (ACAROM) și DRPCIV.

Și așa în creștere datorită puterii de cumpărare reduse a românilor, pandemia a făcut să explodeze importul de mașini second. În aprilie 2021, au fost înregistrate de aproape cinci ori mai multe automobile SH (34.240 unități, +1,41% față de aprilie 2020) decât mașini noi, în contextul în care media europeană este de trei automobile second la unul nou. Iar în primele patru luni din 2021 nivelul înmatriculărilor de autoturisme SH în România a atins nivelul de 135.539 de unități (+5,62% față de perioada similară din 2020, respectiv 128.325 unități). Ca idee, în același interval din 2019, numărul autoturismelor SH înmatriculate a fost de 145.823 de unități.

SPORT

Stadionul Arcul de Triumf, lăsat de izbeliște de Eduard Novak

Ministrul Tineretului și Sportului a spus că va operaționaliza Stadionului de Rugby Arcul de Triumf până la 1 mai. Nu a făcut-o nici până acum. În schimb, baza pare abandonată, iar unul dintre terenurile de antrenament e pârjolit.

PE LÂNGĂ TERENUL PRINCIPAL, la Arcul de Triumf există încă două terenuri de antrenament. Acestea au fost cedate către Ministerul Tineretului și Sportului odată cu stadionul principal, pentru a fi aprobată modernizarea acestuia, întrucât altfel nu putea fi obținută autorizația de construcție.

În ultimii 15 ani, gazonul de pe terenul de antrenament cu iarbă, pentru că mai exista și un teren cu suprafață sintetică, a fost menținut de Federația Română de Rugby în cele mai bune condiții, calitatea acestuia fiind la același nivel cu cea a terenului principal.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

Pe acel teren s-au desfășurat în permanență competiții pentru copii și juniori, selecții și antrenamente pentru loturile naționale. Terenul era folosit și pentru încălzirea echipelor care evoluau pe arena principală, în special la competițiile internaționale de rugby în 7.

Acum, de când baza se află în subordinea MTS, terenul 2 este pârjolit, are gropi și denivelări, semn că nu se mai ocupă nimeni de el, cu toate asigurările lui Eduard Novak care spunea că va fi o administrare profesionistă.

„Noi ne zbatem pentru avize în momentul actual și ne planificăm ca la 1 mai să îi dăm drumul, cam ăsta ar fi termenul. Eu vreau să dăm drumul atunci când suntem pregătiți și cu hotelul, și cu recuperarea, și cu stadionul, cu toate, ăsta este planul", declara Eduard

FOTO: NW

NEPĂSARE
Molozul de la construcția arenei nu a fost încă strâns cu totul (sus). Terenul 2 de antrenament este pârjolit. Așa arăta gazonul pe terenul de antrenament când era administrat de Federația Română de Rugby (dreapta sus)

FOTO: MIRCEA HOROBEȚ

Novak, ministrul Tineretului și Sportului la 22 martie. În realitate, astăzi, pe Stadionul Național de Rugby Arcul de Triumf nu se poate juca nicio partidă, fie ea de rugby sau de fotbal.

Noua arenă pare abandonată, cu diverse materiale și resturi de la fostul stadion care sunt încă depozitate acolo.

Asigurările lui Novak, doar vorbe goale

Pe 9 februarie, la preluarea stadionului de către MTS, ministrul Eduard Novak spunea că Stadionul Arcul de Triumf va fi administrat profesionist: „Din păcate suntem acuzați și puși la zid de fanii rugby-ului care au fost induși în eroare. Ei nu cunosc realitatea și situația juridică a stadionului și consideră că MTS va naționaliza și va defrișa rugby-ul românesc. Vă asigur că acest stadion va fi super bine administrat de Ministerul Tineretului și Sportului".

Eduard Novak a promovat și o propunere de hotărâre de guvern prin care Stadionul Național de Rugby Arcul de Triumf să fie transformat în Complex Național Sportiv sub administrarea MTS. În nota de fundamentare, MTS

Stadionul de Rugby Arcul de Triumf pare abandonat de când e sub administrarea MTS

a inventat un bazin de înot și terenuri de volei și handbal pentru a justifica transformarea templului rugby-ului românesc într-o bază de antrenament pentru loturile olimpice. În realitate, la Stadionul de Rugby Arcul de Triumf nu există niciun teren de volei sau handbal și niciun bazin de înot. Există doar o piscină de recuperare, cu o adâncime maximă de 1,40 m, care, în mod evident, nu poate fi folosită pentru alt scop.

Secretarul general a lucrat opt luni fără delegare

O altă problemă de legalitate este aceea că secretarul general al MTS, Ciprian Constantin Păsăilă, cel care a semnat mai multe documente legate de Stadionul de Rugby Arcul de Triumf, a lucrat pe această poziție din septembrie 2020 până în aprilie 2021 fără a avea prelungită detașarea de la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. În consecință, toate documentele semnate de Păsăilă pot fi atacate în instanță.

Ministerul Tineretului și Sportului nu a răspuns la niciuna dintre solicitările *Newsweek România* de când este ministru Eduard Novak.

Mai puțin de o lună până la EURO 2020

Toate acestea se întâmplă în condițiile în care echipa de fotbal a Austriei ar trebui să se antreneze pe Stadionul Național de Rugby Arcul de Triumf, cu câteva zile înainte de a juca împotriva Macedoniei de Nord pe 13 iunie.

Echipa Austriei nu își va stabili baza de cantonament la București, astfel încât a optat doar pentru stadion și hotel de tranzit.

Stadionul Arcul de Triumf a fost inclus de către UEFA în circuitul stadioanelor pentru echipele aflate în tranzit în București, care nu au un cantonament localizat aici. Acordul a fost semnat între UEFA Events SA și MTS, proprietar al stadionului la data semnării.

FOTO WIKIPEDIA

ASEDIUL CONSTANTINOPOLULUI, fresca pe zidul Mănăstirii Moldovița (Suceava), secolul al XVI-lea

Căderea Constantinopolului

29 MAI 1453: CONSTANTINOPOLUL, CAPITALA ŞI ULTIMUL MARE VESTIGIU al Imperiului Bizantin, cade în mâinile turcilor după un asediu de 53 de zile, ceea ce duce la expansiunea ulterioară a Imperiului Otoman în Europa.

În secolul al XV-lea, Imperiul Bizantin nu mai era format decât din oraş şi dintr-o parte a Peloponeziei, din jurul cetăţii Mystras. Asediul începe în 6 aprilie 1453, Mahomed al II-lea mobilizând forţe impresionante în faţa zidurilor cunoscute ca fiind impenetrabile. În istorie, oraşul fusese cucerit de două ori, pentru perioade scurte de timp.

Strategia lui Mahomed a fost să blocheze pe mare orice forţe care ar fi putut veni în ajutor Constantinopolului, atacând deopotrivă zidurile cu tunurile (cel mai cunoscut şi cel care a provocat cele mai multe stricăciuni zidurilor a fost cel al lui Orban, meşter din Transilvania); în cele din urmă, a săpat chiar şi tuneluri pe sub ziduri pentru a putea intra în oraş.

De cealaltă parte, Constantin al XI-lea Paleologul primeşte puţin ajutor din partea creştinătăţii; schisma din 1054 şi ocupaţia latinilor în secolul al XIII-lea înrăutăţiseră relaţiile dintre bizantini şi europenii catolici. Ungaria nu intervine, iar papa Nicolae al V-lea profită de situaţie pentru a forţa o reunificare a Bisericilor Ortodoxă şi Catolică, ceea ce atrage mânia grecilor (o vorbă atribuită megaducelui Lukas Notaras – „mai bine turbanul sultanului decât mitra Papei" - rămâne consemnată în istorie), iar Constantinopolul nu primeşte ajutor decât din partea Veneţiei şi Genovei. Giovanni Giustiniani a fost genovezul care s-a ocupat de apărarea terestră a oraşului.

Constantinopolul a căzut într-o marţi, de aceea, mulţi greci consideră marţea o zi cu ghinion. Alte legende spun că, după cucerire, un înger l-a salvat pe împăratul Constantin, preschimbat în marmură, şi l-a ascuns lângă Poarta de Aur sau că doi preoţi au dispărut în zidurile bisericii Sf. Sofia, imediat ce turcii au năvălit în oraş, ei urmând să reapară când Constantinopolul va fi din nou în mâinile creştinilor.

Sfânta Sofia, după 900 de ani, devine moschee, până în anii '30, când este transformată în muzeu, în timpul reformelor lui Kemal Ataturk. În 2020, Turcia lui Erdogan transformă din nou Hagia Sofia în moschee, redeschizând un capitol dureros pentru creştini.

Căderea Constantinopolului (redenumit în anii '30 Istanbul) duce la exodul învăţaţilor greci în Italia şi este considerat de istorici şi începutul Renaşterii.

21 MAI - 3 IUNIE

Finalul revoluției din Florența

23 mai 1498: Predicatorul Girolamo Savonarola este spânzurat şi ars la Florenţa din ordinul Papei Alexandru al VI-lea, care l-a declarat „eretic". Savonarola, călugăr dominican, a controlat, de facto, republica instituită la Florenţa după alungarea familiei Medici. Sub conducerea sa spirituală, au fost închise bordelurile, iar relaţiile între persoane de acelaşi sex, tolerate până atunci, pedepsite cu moartea. Cămătăria a fost interzisă şi s-a instituit un impozit de 10% pe toate veniturile din proprietăţi.

Înființarea Universității Bolyai

1 iunie 1945: Autorităţile române înfiinţează Universitatea Bolyai din Cluj, cu predare în limba maghiară, pentru a arăta că respectă drepturile minorităţilor. După revoluţia ungară din 1956, Universitatea Bolyai a devenit ţinta atacurilor politice, mesajul oficial fiind că separatismul de origine burgheză trebuie lichidat. La 1 iulie 1959, ea a fuzionat cu Universitatea Babeş din Cluj.

Prima unire a țărilor românești

27 mai 1600: Mihai Viteazul emite un hrisov care atestă Unirea şi se intitulează „voievod şi domn a toată Ţara Românească şi al Ardealului şi al Ţării Moldovei". De atunci, „nici un român n-a mai putut gândi unirea fără uriaşa lui personalitate", scria Nicolae Iorga. Mihai Viteazul a adoptat o stemă care reunea vulturul valah cu bourul moldovenesc şi cu turnurile transilvane, a construit o catedrală ortodoxă la Alba Iulia şi a acordat înlesniri preoţilor şi iobagilor români.

Magic FM
always great music
MAGIC MORNING
cu Liana Stanciu
Luni - Vineri
De la 06:00 la 10:00
make life magic

ABONEAZĂ-TE!

Online, prin CARD, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: RO38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor	La toate oficiile poștale	La firmele de abonamente: › Manpres Distribution București › Calliope S.R.L. Ploiești › Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România:*

› E-mail: abonamente@newsweek.ro.
› Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare. Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

2 modalități simple de abonare › Mergi pe www.newsweek.ro/abonamente sau completează și trimite talonul de mai jos

Newsweek ROMÂNIA

Nume, prenume ›
Adresa completă: Str. › **Nr.** › **Bl.** › **Sc.** › **Et.** › **Ap.** ›
Localitate › **Județ / Sector** ›
Cod poștal › **Telefon** › **E-mail** ›

Am achitat suma de › **lei cu ordin de plată nr.** ›
din data › **către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal RO38847674,**
în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna ›

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A. CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B. PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sect. 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

CEL MAI BUN PREȚ

Abonament PRINT+DIGITAL

3 luni: 129 lei
6 luni: 249 lei
12 luni: 489 lei

Abonament PRINT

3 luni: 89 lei
6 luni: 169 lei
12 luni: 329 lei

Abonament DIGITAL

1 lună: 18 lei
3 luni: 49 lei
6 luni: 89 lei
12 luni: 169 lei

Revista va continua să apară bilunar, cu excepția lunilor iulie și august, când va apărea lunar.

Revista Newsweek România este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României.
Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: abonamente@newsweek.ro.

SUNTEM

2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE
2.29 MILIOANE

KISS FM

ÎMPREUNĂ SUNTEM

#1

Conform studiului de audiență realizat în perioada 31 august - 13 decembrie 2020 de IMAS - Marketing și Sondaje și MERCURY RESEARCH S.R.L., la nivel național, KISS FM este ascultat zilnic de 2.292.500 de persoane și este lider de audiență în România de 12 ani consecutiv. Vă mulțumim!

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026